

SUMARI

1. Introducció a Viquipèdia	1
1.1. Què és	1
1.2. Com funciona	1
1.3. Qui hi treballa	2
1.4. Projectes educatius	3
1.5. Recursos	5
2. Viquipèdia com a recurs educatiu	6
2.1. Els recursos educatius en obert	6
2.2. Viquipèdia a la universitat	6
2.3. Beneficis educatius	7
2.4. Recursos	10
3. Pràctiques docents amb Viquipèdia	11
3.1. Introducció	11
3.2. Tipus d'activitats	12
3.3. Objectius docents	19
3.4. Organització del curs	25
3.5. Treballar amb col·laboradors	32
3.6. Èxits i dificultats	37
3.7. Recursos	40

1. INTRODUCCIÓ A LA VIQUIPÈDIA

1.1. Què és

Viquipèdia és una enciclopèdia virtual d'accés lliure que es construeix col·laborativament. Les seves pàgines web usen la tecnologia *wiki*, que permet que qualsevol persona que hi accedeixi pugui modificar-ne el contingut. Que sigui lliure vol dir que l'accés a la informació és gratuït i la llicència d'ús permet a l'usuari intercanviar, modificar, copiar i distribuir la informació sense restriccions.

L'enciclopèdia lliure que tothom pot editar va ser creada l'any 2001 per Jimmy Wales i Larry Sanger, als Estats Units, amb la missió de fer arribar a totes les persones del món la suma del coneixement humà, de manera lliure i gratuïta. Actualment l'enciclopèdia compta amb més de 30 milions d'articles en 287 llengües i és l'obra de referència més extensa i popular a Internet¹.

1.2. Com funciona

Les contribucions a Viquipèdia són voluntàries i es poden fer sense registrar-se com a usuari. El creixement de l'enciclopèdia ha generat una comunitat d'usuaris, per cadascuna de les seves variants lingüístiques, que ha consensuat col·lectivament un conjunt de normes editorials i principis bàsics de funcionament. Aquesta mena de pactes col·lectius segueixen la lògica del *work-in-progress*, segons la qual els acords presos es troben sempre en un estat de possible adaptació, millora i revisió.

Les normes compartides per totes les versions lingüístiques de la Viquipèdia són els anomenats **5 pilars** de Viquipèdia². Aquests pilars provenen de l'esperit fundacional de la Viquipèdia i constitueixen el seu decàleg bàsic de funcionament:

- *Viquipèdia és una enciclopèdia*: vol recollir coneixement, no crear-lo (no és un diccionari o un compendi de textos originals, així com tampoc és un espai per a propaganda, etc.).
- *Neutralitat*: cal presentar la informació des d'un punt de vista neutral, mitjançant la citació de fonts autoritzades que es puguin verificar.
- *Contingut lliure*: tothom pot col·laborar i distribuir el contingut, respectant els drets dels autors que no volen que sigui d'aquesta manera.
- *Etiqueta*: cal respectar la resta de persones que contribueixen als continguts i no provar d'imposar punts de vista personals, actuant de bona fe i evitant atacs personals.
- *No hi ha normes inamovibles*: l'edició és contínua, sempre es pot millorar i sempre es pot recuperar una versió antiga (en cas que s'espatlli per accident un article, per exemple).

A banda d'aquests pilars bàsics hi ha també unes **normes de funcionament** que s'han anat consensuant entre la comunitat d'usuaris i que es mostren com a recomanacions per als nous usuaris. La norma bàsica de la neutralitat s'ha complementat amb dues altres polítiques sobre el contingut de la Viquipèdia:

- *Verificabilitat*: s'ha de poder comprovar que la informació afegida ha estat publicada per altres fonts autoritzades.
- *Absència de treballs inèdits*: Viquipèdia no publica informació original ni treballs inèdits (material no publicat, assaigs, resultats parcials d'investigacions en curs).

¹ <https://ca.wikipedia.org/wiki/Viquipèdia>

² Es pot consultar informació més detallada sobre la resta de normes de funcionament a les pàgines de Viquipèdia; per exemple a: http://ca.wikipedia.org/wiki/Viquipèdia:Política_i_normes

L'ús de contingut multimèdia, com ara imatges i vídeos, ha obligat també a desenvolupar unes normes d'ús i recomanacions per a tenir en compte els permisos de les imatges i altres continguts multimèdia. Les imatges s'acostumen a carregar a *Wikimedia Commons*, el repositori de fitxers multimèdia que comparteixen totes les Viquipèdies, i amb la recomanació d'utilitzar una llicència *Creative Commons*.

Les diferents versions lingüístiques del projecte, en tant que tenen darrere comunitats d'usuaris i realitats diferenciades, han desenvolupat a la seva manera altres qüestions a tenir en compte, com ara manuals d'estil, guies d'ús o recomanacions, però també protocols per a acollir nous usuaris (nous usuaris), criteris per tractar el vandalisme i les discussions sobre temes delicats, o com detectar la intrusió d'interessos comercials o de propaganda en pàgines personals o d'empreses.

La majoria de versions lingüístiques de Viquipèdia tenen un **portal per a la comunitat d'usuaris**, al qual es pot accedir des del menú lateral de l'esquerra. Allà es pot accedir fàcilment a tota la informació relativa a normes d'ús i funcionament, recomanacions, tasques, notícies i projectes relacionats amb la iniciativa Viquipèdia. Normalment hi ha també una pàgina de benvinguda i una guia bàsica d'edició amb recursos i enllaços relacionats.

La principal distinció entre els usuaris de Viquipèdia és entre aquells que només llegeixen la informació (lectors) i aquells que també escriuen i editen continguts (editors). Els editors poden ser usuaris registrats o no (usuaris anònims). Tot i així, aquells editors que contribueixen com a usuaris registrats (i que per tant tenen una pàgina i nom d'usuari) són els que s'anomenen *wikipedians* (*viquipedistes*, en català) i es consideren com a persones més vinculades al projecte.

Segons els càlculs de la mateixa Viquipèdia hi ha més de 20 milions de comptes d'usuaris³, si bé només una minoria d'aquests usuaris fan contribucions de manera regular. En funció de les habilitats personals o de la dedicació a tasques específiques, i sempre amb el consens de la comunitat, es poden assignar rols específics a un usuari.

L'accés a diferents tasques d'edició no implica que es tingui un major poder de decisió. El primer nivell d'antiguitat s'assoleix automàticament passats 4 dies des de la creació d'un compte d'usuari: *usuari autoconfirmat*. Hi ha rols adreçats a controlar els canvis que es fan als articles (*revertidors ràpids*) o bé a crear i modificar filtres d'edicions per a evitar abusos (*gestors de filtres*). Cal destacar també els rols d'*administrador* (pot blocar i desblocar usuaris i articles temporalment, per exemple, per evitar actes de vandalisme) i de *buròcrata* (pot promocionar un usuari al rol d'administrador), que són escollits per la comunitat⁴.

1.3. Qui hi treballa

Darrere el projecte Viquipèdia hi ha una organització sense ànim de lucre que dona suport a la iniciativa: **The Wikimedia Foundation**. Amb seu a San Francisco (EUA), es va crear l'any 2003 (per trobar una sortida als costos associats al desenvolupament de l'enciclopèdia lliure) com una entitat de l'àmbit de l'educació amb la missió de desenvolupar projectes oberts i lliures, basats en la tecnologia *wiki*, per al conjunt de població⁵.

La Fundació recolza altres projectes, a banda de la Viquipèdia: Wiktionary, Wikiquote, Wikibooks, Wikisource, etc.⁶ Funciona com una organització mare d'una xarxa internacional de persones, projectes i organitzacions. És important distingir en tot moment la Fundació i els seus projectes, de la Viquipèdia com a

³ <http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Wikipedians>

⁴ Podeu consultar el llistat i definició dels tipus d'usuaris a l'enllaç: http://ca.wikipedia.org/wiki/Viquipèdia:Tipus_d'usuaris

⁵ <http://en.wikipedia.org/wiki/Wikimedia>

⁶ http://wikimediafoundation.org/wiki/Our_projects

enciclopèdia. La Fundació gestiona aspectes fonamentals (com els dominis o els drets d'imatge), però l'enciclopèdia és el resultat de la participació dels seus usuaris (siguin o no membres de la Fundació) i les decisions editorials es prenen col·lectivament.

Una altra distinció a tenir en compte és la creació de **capítols o seccions locals** (*local chapters*), que són organitzacions independents que comparteixen els objectius i valors de la Fundació i es comprometen a desenvolupar-los en la seva zona geogràfica específica⁷. Per tant, si bé estan enxarxats a l'organització mare, s'organitzen i treballen de manera autònoma. Actualment hi ha 40 seccions locals aprovades i reconegudes, 5 seccions que estan en procés de reconeixement i 28 seccions que estan només en fase de discussió⁸. Això vol dir que el projecte Viquipèdia està present en tots els continents del món i que la iniciativa s'ha estès i ha tingut èxit globalment.

Un cas potser una mica excepcional (segons els criteris amb què la Fundació resol l'aprovació d'un nou capítol o secció local) és **Amical Wikimedia**, que ve a ser la secció corresponent a la llengua catalana. Normalment s'associa una secció local a un Estat o a una subdivisió administrativa d'aquest, de manera que ha estat complex el procés perquè aquesta entitat rebés el reconeixement quan ja existien les seccions locals en el seu àmbit lingüístic (Espanya, Itàlia i França).

L'associació Amical Wikimedia⁹ es va fundar l'any 2008, però no ha estat fins al juliol de 2013 que ha estat reconeguda com a organització temàtica, afiliada a la Wikimedia Foundation, per a la llengua catalana. És una associació molt activa i implicada tant amb projectes educatius locals com amb projectes internacionals com el moviment GLAM-Wiki¹⁰ (adreçat a professionals del sector cultural).

Si bé en aquest cas també cal distingir entre Amical Wikimedia i la versió lingüística en català de Wikipedia, la **Viquipèdia**¹¹, volem destacar que l'entusiasme dels voluntaris de l'àmbit de parla catalana ha contribuït a fer de la Viquipèdia una de les versions amb major proporció d'articles i editors en relació a la comunitat de parlants de referència; així, ha esdevingut una enciclopèdia amb nivells de qualitat reconeguts internacionalment (la Viquipèdia encapçala la llista de viquipèdies que contenen els 1.000 articles que, segons es va acordar, tota enciclopèdia de qualitat ha de tenir)¹².

D'altra banda, recentment s'ha creat també la figura de *viquipedista resident*¹³, un editor de Viquipèdia que, a partir de l'encàrrec d'una institució (un museu, una biblioteca o un arxiu, per exemple), facilita l'edició d'articles en les temàtiques pròpies de la institució o amb materials d'aquesta sota llicència lliure. La Universitat Oberta de Catalunya ha estat la primera universitat europea a incorporar un viquipedista resident, que farà de pont entre la universitat i la comunitat viquipedista i identificarà tots els recursos en obert de la UOC per a facilitar la seva reutilització en articles enciclopèdics¹⁴.

1.4. Projectes educatius

El conjunt del moviment Viquipèdia i la xarxa d'organitzacions que hi estan implicades se situen en l'àmbit de l'educació, la divulgació del coneixement i l'accés a recursos educatius oberts i gratuïts per al conjunt de població. No ens ha d'estranyar, doncs, que tant The Wikimedia Foundation com les organitzacions filials estiguin duent a terme diversos projectes educatius en paral·lel a Viquipèdia.

⁷ http://wikimediafoundation.org/wiki/Local_chapters

⁸ http://meta.wikimedia.org/wiki/Wikimedia_chapters

⁹ <http://www.wikimedia.cat/presentacio/>

¹⁰ <http://ca.wikipedia.org/wiki/Viquipèdia:GLAM>

¹¹ <http://ca.wikipedia.org/wiki/Portada>

¹² <http://oer.uoc.edu/wiki4HE/reconeixement-de-qualitat-a-viquipedia/>

¹³ http://outreach.wikimedia.org/wiki/Wikipedian_in_Residence

¹⁴ http://www.uoc.edu/portal/ca/sala-de-premsa/actualitat/noticies/2014/noticia_059/viquipedista_resident.html

D'una banda, dins de les pàgines de Viquipèdia hi podem trobar seccions específiques adreçades a continguts educatius. L'edició anglesa va crear un **portal d'educació**¹⁵ que després altres versions lingüístiques han replicat a les seves pàgines. En aquest portal s'hi aglutinen recursos i informació relativa al món de l'educació (termes com educació, personatges destacats en la història de l'educació...), informació sobre universitats i escoles, la situació de l'educació a països d'arreu del món, informació adreçada a professionals de l'educació, informació organitzada per àmbits temàtics, etc.

A la Viquipèdia en castellà hi ha una rèplica dels continguts d'aquest portal¹⁶ però amb menys quantitat de recursos i informació. En canvi, a la Viquipèdia el portal encara es troba en construcció i s'ha optat per adreçar el portal directament a la pedagogia de *Ús de Viquipèdia a l'aula*. Per tant, no hi ha una rèplica catalana del portal d'educació de l'edició anglesa de Viquipèdia.

Dins de la Viquipèdia podem trobar-hi, també, enllaços al que s'anomenen **viquiprojectes**¹⁷ (*wiki*projects, en anglès): es tracta de "grups d'usuaris que treballen conjuntament com un equip" per millorar la presència o cobertura d'un tema determinat a Viquipèdia. Al portal d'educació de la Viquipèdia anglesa hi ha una secció que enllaça a tots els viquiprojectes relacionats amb temes de l'àmbit educatiu. Per exemple, hi ha un viquiprojecte sobre "Ciència i acadèmia" i un altre específic sobre "Universitats" (que pretén homogeneïtzar i consensuar l'estructura dels continguts que parlen sobre universitats, vetllar perquè es preservin els cinc pilars en l'edició d'aquesta mena de continguts, etc.).

D'altra banda, la Fundació Wikimedia va crear **Wikimedia Outreach**¹⁸, una *wiki* per difondre i coordinar iniciatives de divulgació i coordinació. S'adreça tant a públic general com a institucions culturals o a universitats. Hi ha 3 projectes principals: GLAM (vinculat a institucions culturals com museus, biblioteques i arxius); *Students Clubs* (adreçat a crear comunitats d'editors dins una organització educativa); i **The Wikimedia Education Portal**, un espai adreçat a totes aquelles persones interessades a fer servir Viquipèdia i els seus projectes germans en l'educació. És un portal molt complet, que enllaça a projectes educatius d'arreu del món, informació i recursos, butlletí de notícies, un espai per al voluntariat i altres recursos.

Des d'aquest portal la Fundació gestiona el seu projecte educatiu adreçat a *Ús docent de Viquipèdia a les universitats*, el **Wikipedia Education Program**¹⁹. L'ús docent de Viquipèdia al que ens referim és aquell en què un docent demana als seus alumnes un treball o tasca que implica la contribució a Viquipèdia, o la revisió dels seus continguts o del seu procés d'edició. Des d'aquest programa educatiu, la Fundació Wikimedia vol oferir recursos i coordinació per a tots aquells professors que ja estan duent a terme aquesta mena d'iniciatives docents i per a aquells que estiguin interessats a fer-ho.

El Wikipedia Education Program ha crescut d'ençà la iniciativa inicial de la Fundació, el 2010, i actualment compta amb projectes específics a Brasil, Canadà, Egipte i Estats Units. Per al conjunt de docents interessats a dur a terme tasques docents amb Viquipèdia, ofereix suport, recursos i informació pràctica. En especial, cal destacar la xarxa internacional de voluntaris que, sota la figura d'*ambaixadors de Viquipèdia*, donen suport a professors i estudiants, i coordinen el desenvolupament de les activitats amb la comunitat de Viquipèdia. Cal esmentar també que des de 2014, per a Estats Units i Canadà, hi ha una organització específica i diferenciada de la Wikimedia Foundation que dóna suport i impulsa els projectes educatius: la Wiki Education Foundation.²⁰

¹⁵ <http://en.wikipedia.org/wiki/Portal:Education>

¹⁶ <http://es.wikipedia.org/wiki/Portal:Educación>

¹⁷ <http://ca.wikipedia.org/wiki/Viquipèdia:Viquiprojecte>

¹⁸ http://outreach.wikimedia.org/wiki/Main_Page

¹⁹ http://outreach.wikimedia.org/wiki/Wikipedia_Education_Program

²⁰ <http://wikiedu.org>

1.5. Recursos

La millor manera d'introduir-se al món Viquipèdia és consultant les seves pàgines. Tant l'edició anglesa, com la castellana i la catalana tenen informació completa i detallada sobre el funcionament del projecte, i han desenvolupat guies i tutorials per iniciar-se en les tasques d'edició.

- **Introducció a la Viquipèdia:** a la pàgina de benvinguda de la Viquipèdia hi trobem un espai d'introducció. Hi expliquen el funcionament bàsic de l'enciclopèdia i hi ha una guia bàsica d'edició. Enllaç: <http://ca.wikipedia.org/wiki/Viquip%C3%A8dia:Introducti%C3%B3>
- A la Viquipèdia en castellà: <http://es.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Introducti%C3%B3n>
- A la Viquipèdia en anglès: <http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Introduction>
- **"Editing Wikipedia"**: és una guia d'edició (en format .pdf) editada per la Fundació Wikimedia (primera edició de 2010, actualitzada el 2014). En una vintena de pàgines i una gràfica molt visual explica els conceptes bàsics per iniciar-se i animar-se a editar continguts a Viquipèdia. Enllaç: http://outreach.wikimedia.org/wiki/File:Welcome2WP_English_082310.pdf
- **"Benvinguts a la Viquipèdia"**: versió en català de la guia d'edició anglesa de la Fundació Wikimedia (també en format .pdf). Enllaç: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Welcome2WP_Catalan_PROD.pdf
- **Portal Viquipedista:** és una pàgina amb informació relativa a la comunitat viquipedista i, entre altres recursos, conté una explicació dels principis de la Viquipèdia i recomanacions per a l'edició.
 - En català: <http://ca.wikipedia.org/wiki/Viquip%C3%A8dia:Portal>
 - En anglès: http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Community_portal
 - En castellà: <http://es.wikipedia.org/wiki/Portal:Comunidad>
- **Pàgines d'ajuda:** a totes les versions lingüístiques de la Viquipèdia (des del portal de la comunitat, per exemple) es pot accedir a pàgines d'ajuda, per a resoldre dubtes i contactar amb altres usuaris.
- **Ajuda per a nous editors.** La pàgina més recent d'ajuda a nous editors és <https://ca.wikipedia.org/wiki/VP:BUS>
- **Writing Wikipedia Articles: The Basics and Beyond (WIKISOO).** Curs massiu obert gratuït (MOOC) que organitza la universitat P2P¹ (una universitat oberta en línia basada en un projecte obert comunitari) i que es coordina des de la mateixa Viquipèdia. Té una durada de 6

2. WIKIPEDIA COM A RECURS EDUCATIU

2.1. Els recursos educatius en obert

Un dels majors impactes que Internet ha tingut en l'educació ha estat la disponibilitat d'una àmplia varietat de recursos educatius en obert (materials de curs, guies d'estudi, col·leccions d'exercicis, programes, etc.) accessibles gratuïtament a la Xarxa. Aquest fenomen té les seves arrels en el que s'ha anomenat el **moviment per als recursos educatius en obert** (*Open Educational Resources movement, OER*). Els inicis d'aquest moviment es poden situar el 2001 a EUA, quan el MIT (Massachusetts Institute of Technology) va crear la iniciativa *OpenCourseWare*, que consistia a posar en línia tots els materials docents dels seus cursos, de forma gratuïta i oberta per a tothom. Aquesta iniciativa es va estendre a altres universitats i actualment hi ha arreu del món molts projectes similars, que reforcen i amplien l'abast del moviment per als recursos educatius en obert.

Paral·lelament, els darrers anys, l'emergència de l'anomenada **web 2.0** ha obert un nou ventall de possibilitats per a elaborar i compartir recursos a la Xarxa. El canvi més significatiu d'aquestes eines és que permeten a l'usuari crear i compartir informació de forma relativament fàcil i sovint en col·laboració amb altres, de manera que s'esvaeix la barrera tradicional entre productors i consumidors d'informació. La web 2.0 sembla, doncs, oferir noves possibilitats a l'entorn educatiu, que afavoreixen el desenvolupament de processos d'**aprenentatge social**, tant a dins com fora de les institucions educatives tradicionals.

Es pot afirmar que Viquipèdia representa precisament la confluència dels moviments dels OER i la web 2.0. D'una banda, és un gegantesc repositori obert de coneixement i d'informació, amb un gran potencial d'ús en processos d'aprenentatge a tots els nivells educatius. I, d'altra banda, ha esdevingut un cas exemplar de **producció col·laborativa de coneixement**, mitjançant l'ús d'una plataforma virtual que facilita la col·laboració a una escala sense precedents. La producció col·laborativa -o *entre iguals*- de coneixement es pot descriure com una forma voluntària de cooperació que pretén construir un recurs comú emprant eines i plataformes de treball en xarxa. En aquest sentit, Benkler (2006) i altres autors consideren la Viquipèdia com un exemple canònic de *mass-online commons-based peer production* (producció massiva i en línia entre iguals basada en el procomú): una forma particular de produir béns d'informació i coneixement que té els seus orígens en els projectes de software lliure.

2.2. Viquipèdia a la universitat

La Viquipèdia ha entrat amb força a la universitat. De fet, diversos estudis mostren que els estudiants universitaris la utilitzen regularment com a obra de referència, per a fer-hi consultes o per a dur a terme diverses tasques i treballs (Brox, 2012; Knight i Pryke, 2012). En una enquesta representativa a 4.400 estudiants de diverses universitats alemanyes, Wannemacher i Schulenburg (2010) van constatar que el 80% dels estudiants utilitzaven Viquipèdia regularment i que el 60% la utilitzaven freqüentment o molt freqüentment. Els estudiants valoren no només la qualitat dels articles de l'enciclopèdia, sinó també la facilitat d'accés a la informació i l'estructura hipertextual que facilita la navegació, així com l'abundància de referències i fonts citades (Alonso i García, 2013; Lim, 2009).

Aquesta generalització de l'ús de Viquipèdia com a obra de consulta entre els estudiants sembla no haver estat rebuda amb entusiasme pel professorat i altres actors del sistema universitari, que, en alguns casos, perceben Viquipèdia amb escepticisme. Força acadèmics creuen, per exemple, que no és legítim citar Viquipèdia com a font, perquè els seus articles no tenen una autoria clara o prou definida i, per tant, és difícil verificar-ne el contingut (Jaschick, 2007). En alguns casos s'ha arribat fins i tot a prohibir explícitament l'ús de Viquipèdia per a realitzar treballs o tasques universitàries.

A partir d'una enquesta a 133 professors universitaris, Knight i Pryke (2012) estableixen que la principal raó dels acadèmics per desconfiar de Viquipèdia és la seva evident desviació dels "models convencionals de l'entorn acadèmic". Esmenten que les persones que contribueixen a Viquipèdia no necessiten posseir acreditacions formals per a fer-ho, que és possible fer edicions anònimes, que no es dona el procés de revisió formal abans de la publicació –típic de les publicacions acadèmiques–, i que no queda clara l'autoria de les entrades.

Altres possibles explicacions de l'actitud negativa dels acadèmics vers Viquipèdia tenen més a veure amb el model de producció entre iguals que representa. Més enllà dels dubtes específics sobre la fiabilitat i credibilitat de la informació, diversos autors detecten un conflicte fonamental amb les bases epistemològiques i les relacions de poder i autoritat característiques de la cultura acadèmica i científica (Black, 2008; S. Chen, 2010; Eijkman, 2010).

Tanmateix, a partir de les dades recopilades en el nostre estudi sobre les percepcions, actituds i pràctiques del professorat universitari²¹, podem afirmar que l'actitud del professorat universitari respecte la Viquipèdia és, en general, força positiva. El professorat té una bona opinió sobre la qualitat dels seus articles i, el que encara és més important, la majoria en són usuaris freqüents – tant per a temes personals com acadèmics . És cert, però, que són pocs els que hi contribueixen fent edicions i encara menys els que la utilitzen com a eina docent. Això passa, en part, perquè tenen pocs incentius institucionals per a fer-ho, poc coneixement d'experiències prèvies d'altres col·legues i perquè, efectivament, perceben una certa tensió entre el model col·laboratiu de Viquipèdia i la cultura de publicació acadèmica – cosa que els fa restringir l'ús de l'enciclopèdia lliure al context privat i fer-ne poc esment tant als col·legues com als estudiants.

2.3. Beneficis educatius

Durant els darrers anys força professors universitaris d'arreu del món han començat a utilitzar obertament la Viquipèdia com a eina docent. Aquestes experiències mostren, en la majoria de casos, resultats satisfactoris i una millora significativa de diverses competències bàsiques, així com una influència positiva en la motivació dels estudiants.

La utilització de Viquipèdia com a eina docent implica en la gran majoria de casos la realització d'activitats individuals o grupals per part dels estudiants, en què l'objectiu és crear articles nous, o millorar i/o corregir articles existents. Els beneficis educatius d'aquestes activitats d'aprenentatge es concreten en la millora i aprofundiment de moltes competències específiques, bàsiques o generals, rellevants en la major part d'estudis universitaris. A continuació esmentem i comentem breument les més importants.

Interacció i comunicació

L'ús educatiu de Viquipèdia fomenta, en primer lloc, diverses habilitats i competències d'interacció i comunicació amb altres persones, incloent un públic genèric i indeterminat. Independentment que les activitats siguin individuals o en grup, el fet d'editar continguts a Viquipèdia implica necessàriament

²¹ <http://oer.uoc.edu/wiki4HE/>

mantenir comunicació i col·laboració, no només entre els estudiants i el professor, sinó també amb la comunitat viquipedista en general – des d'administradors a altres editors, registrats o anònims.

En aquestes interaccions es poden millorar les habilitats de discussió i d'argumentació per tal de defensar determinades edicions o correccions –recordem que els articles de Viquipèdia disposen d'una pàgina de discussió (accessible en una pestanya a la part superior esquerra de l'article) per tal de discutir i consensuar canvis en el contingut amb altres editors. Això requereix, per tant, la capacitat per part dels estudiants d'acceptar crítiques i revisions externes i l'habilitat per a utilitzar-les amb l'objectiu de millorar les contribucions pròpies.

Esriptura i comprensió

És evident que la redacció d'articles de Viquipèdia implica també diferents habilitats i competències relacionades amb l'escriptura i l'ús del llenguatge escrit. En especial, es fomenta l'escriptura d'estil acadèmic amb preferència pels fets objectius, el punt de vista neutral i l'abundància de referències a altres fonts.

La capacitat de síntesi és també una de les competències més reforçades. Escriure un article enciclopèdic de qualitat sobre un tema determinat requereix grans habilitats de síntesi i comprensió de la informació, així com la capacitat de planificar i estructurar un text en diferents apartats o seccions. Aquestes habilitats, per tant, s'han de recolzar també en un coneixement precís i profund de la matèria substantiva en qüestió.

Atès que les activitats d'edició poden consistir en la traducció i adaptació d'articles d'altres versions lingüístiques de la Viquipèdia – o, si més no, en la comparació crítica amb la informació que ofereixen –, les competències relatives a l'ús d'altres llengües poden ser també rellevants.

Recerca

Sovint s'esmenten diverses habilitats relacionades amb la recerca com a beneficis educatius importants derivats de l'ús actiu de Viquipèdia en el context acadèmic. En primer lloc, les activitats de preparació prèvies a l'edició d'un article potencien la capacitat d'anàlisi de continguts per part dels estudiants. En segon lloc, es fomenta igualment l'avaluació crítica de la qualitat i fiabilitat de diferents fons d'informació necessàries per al procés de documentació i això requereix, òbviament, desenvolupar la cerca d'informació i de coneixement en diferents fonts (no només a Internet) i formats.

Cal, per últim, fer referències i citacions acurades i de forma correcta sobre les fonts utilitzades en l'elaboració del text. Recordem que la norma de verificabilitat obliga que tots els continguts de la Viquipèdia siguin correctament referenciats a fonts autoritzades, prèviament publicades i externes a la mateixa Viquipèdia.

Motivació

La major part d'experiències docents amb Viquipèdia en el context universitari constaten un increment clar en la motivació dels estudiants. En comptes que els seus treballs o exercicis siguin únicament llegits i valorats pels professors – i que romanen després relegats a l'oblit– els estudiants veuen com les contribucions a Viquipèdia poden tenir utilitat per moltes persones, tant dintre com fora del món universitari. Els estudiants són conscients, en aquest sentit, d'estar realitzant una activitat en el "món real" i no únicament una simulació en un entorn educatiu, tancat i restringit.

Beneficis socials

A banda dels beneficis educatius, l'ús actiu de la Viquipèdia en el context universitari produeix també una sèrie d'importants beneficis social. En primer lloc, editar la Viquipèdia suposa contribuir a un bé comú del qual es poden beneficiar moltíssimes persones, amb l'únic requisit de disposar d'una connexió a Internet. En un entorn social global amb grans dificultats per a accedir al coneixement de forma oberta – degudes a restriccions tecnològiques, legals o econòmiques – la Viquipèdia representa una aposta clara per l'accés obert i lliure al coneixement de tot tipus.

Un altre benefici social, particularment important en el context universitari, és una vessant de la Viquipèdia que normalment s'oblida: la Viquipèdia ha esdevingut una de les principals fonts d'informació científica per a la població general –no només per al públic acadèmic o especialista. Milions de persones a tot el món cerquen diàriament informació científica a la xarxa i sovint les entrades de Viquipèdia són les que els cercadors destaquen en primer lloc (per ser les més consultades!).

Aquestes consultes busquen satisfer la curiositat del públic sobre multitud de temes científics, ja sigui pel propi desig de coneixement com per necessitats específiques –una part important d'aquestes cerques són sobre qüestions mèdiques o de salut, per exemple. La Viquipèdia és, doncs, un canal importantíssim de comunicació pública de la ciència i és cabdal que els propis científics o acadèmics s'impliquin més en la millora dels seus continguts.

2.4. Recursos

- A les pàgines de **Viquipèdia** podem trobar informació sobre els recursos educatius en obert (OER):
 - En anglès: http://en.wikipedia.org/wiki/Open_educational_resources
http://en.wikiversity.org/wiki/Open_educational_resources
 - En català: http://ca.wikipedia.org/wiki/Recursos_educatius_oberts
- **OER Commons**: és una biblioteca en línia de lliure accés que permet a professorat i altres persones accedir a diversos recursos educatius en obert (OER) i altres materials educatius: http://en.wikipedia.org/wiki/OER_Commons
- L'organització que gestiona i promou les llicències d'ús lliure i obert, Creative Commons, té també informació específica sobre els OER: http://wiki.creativecommons.org/What_is_OER%3F
- El **MIT** té un portal específic adreçat als cursos MOOC: <http://ocw.mit.edu/index.htm>
- Bibliografia citada en aquest capítol:
 - Alonso, M. I. i García, J. (2013). "Colaboración activa en Wikipedia como método de aprendizaje", *Revista Iberoamericana de Educación a Distancia*, vol. 16, núm. 1, pàg. 13-26.
 - Benkler, Y. (2006). *The Wealth of Networks: How Social Production Transforms Markets and Freedom*. New Haven, CT: Yale University Press.
 - Black, E.W. (2008). "Wikipedia and Academic Peer-Review – Wikipedia as a Recognized Medium for Scholarly Publication?", *Online Information Review*, vol. 32, núm. 1, pàg. 73-88.
 - Brox, H. (2012). "The Elephant in the Room: a Place for Wikipedia in Higher Education?", *Nordlit*, núm. 30, pàg. 143-155.
 - Chen, H. (2010). "The Perspectives of Higher Education Faculty on Wikipedia", *The Electronic Library*, vol. 28, núm. 3, pàg. 361-373.
 - Eijkman, H. (2010). "Academics and Wikipedia: Reframing Web 2.0+ as a Disruptor of Traditional Academic Power-Knowledge Arrangements", *Campus-Wide Information Systems*, vol. 27, núm. 3, pàg. 173-185.
 - Jaschick, S. (2007). "A stand against Wikipedia", *Inside Higher Education*, núm. 26. Disponible a: <http://www.insidehighered.com/news/2007/01/26/wiki> (últim accés el 13 de desembre de 2013).
 - Knight, C. and Pryke, S. (2012). "Wikipedia and the University, a case study", *Teaching in Higher Education*, vol. 17, núm. 6, pàg. 649-659.
 - Lim, S. (2009). "How and Why Do College Students Use Wikipedia?", *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, vol. 60, núm. 11, pàg. 2189-2222.
 - Wannemacher, K. and Schulenburg, F. (2010). "Wikipedia in Academic Studies: Corrupting or Improving the Quality of Teaching and Learning?", a Ebner, M. i Schiefner, M. (Eds.), *Looking Toward the Future of Technology-Enhanced Education: Ubiquitous Learning and the Digital Native*. Hershey, PA: Information Science Reference (pàg. 295-311).
- Publicacions del projecte Wiki4HE relacionades:
 - Aibar, E., Lerga, M., Lladós, J., Meseguer, A., Minguillón, J. (2013). *Anàlisi freqüències al professorat de la UOC. Informe preliminar*. Informe de recerca, disponible al repositori obert de la UOC i al blog del projecte (<http://oer.uoc.edu/wiki4HE/recursos/>).
 - Lladós, J., Aibar, E., Lerga, M., Meseguer, A., Minguillón, J. (2013). *An Empirical Study on Faculty Perceptions and Teaching Practices of Wikipedia*. Proceedings of the 12th European Conference on e-Learning (ECEL). Sophia Antipolis, França, pàg. 258-265.

3. PRÀCTIQUES DOCENTS AMB VIQUIPÈDIA

3.1. Introducció

A les pàgines específiques sobre projectes educatius de Viquipèdia²² hi ha informació relativa a més de 500 pràctiques docents que han tingut lloc des de 2002 en universitats d'alt prestigi, com Columbia, Harvard, Yale i el MIT. També hi ha informació sobre aquesta mena de projectes en 23 altres edicions de Viquipèdia, com la catalana, txeca, alemanya, grega, castellana, francesa, russa, etc. La majoria de cursos han tingut lloc als Estats Units, però també n'hi ha hagut a una trentena de països d'arreu del món. Segons aquesta informació, més de 4.500 estudiants han participat en aquests cursos i han afegit a la Viquipèdia l'equivalent a 20.000 pàgines impreses de contingut, en més de 6.000 articles.

L'aplicació de la Viquipèdia com a eina docent en l'àmbit universitari ha estat fins ara recollida i documentada, bé pels mateixos professors que han dut a terme les pràctiques docents o bé per la mateixa Fundació Wikimedia. En aquest sentit, el nostre recull de pràctiques docents és el primer que es duu a terme en el marc d'un projecte de recerca universitari.

L'objectiu general del recull de pràctiques que tot seguit us presentem és oferir un document de recomanacions per a docents universitaris que, o bé vulguin aprofundir en les seves pràctiques, o bé es vulguin iniciar en aquesta mena d'exercicis. En última instància, volem contribuir a estendre l'ús dels recursos educatius oberts a la Xarxa de manera innovadora.

Per a compilar la informació es va fer una primera recerca documental de les dades disponibles a Internet. Després, però, i atesa la disparitat de la informació, es va dissenyar un *formulari o fitxa* per tal d'estandarditzar la informació, i es va procedir a contactar directament amb professors universitaris de qui teníem constància que estaven duent a terme una pràctica docent amb Viquipèdia. Aprofitem l'avinentesa per agrair la col·laboració, ànims i suport de tots els professors que han respost la nostra crida.

Els ítems de la fitxa d'informació s'han construït a partir de la revisió de la literatura especialitzada i dels resultats previs de la nostra recerca. Es demanava *informació general sobre els docents* (nom, posició acadèmica, universitat, país...), *informació general sobre el curs* en què es va dur a terme la pràctica docent (nom del curs, àmbit acadèmic o disciplina a què pertanyia, nivell acadèmic, anys de realització, edició de Viquipèdia a la que es contribuïa...), *dades de la tasca o tasques que es demanava als alumnes* (tipus d'activitat a realitzar, objectius pedagògics, model d'avaluació, organització del curs...), *informació complementària sobre recursos emprats* (si havien comptat o no amb ajuda externa, materials de suport, publicacions...) i preguntes de *valoració de l'experiència*.

Mitjançant l'anàlisi de la informació recopilada (un total de 52 fitxes) hem elaborat un seguit de recomanacions i exemples pràctics per tal de destacar la informació més rellevant i útil. Hi ha 6 apartats principals amb 18 fitxes d'exemple i un últim apartat de recursos. En aquestes fitxes la majoria de la informació, especialment la referent a la caracterització de l'experiència docent, ha estat facilitada pels mateixos professors que van respondre el nostre formulari (si bé s'han editat i modificat alguns continguts per a adaptar-los als requisits de la guia).

²² Podeu consultar les adreces a la secció de Recursos d'aquest capítol.

3.2. Tipus d'activitats

Hem distingit set tipus diferents d'activitats que impliquen l'edició de continguts a la Viquipèdia. Per a escollir una o altra activitat hem de considerar criteris com l'experiència del professorat amb el procés d'edició, les possibilitats del curs (segons la durada i càrrega lectiva que tingui, per exemple), la familiaritat de l'alumnat amb les eines 2.0 i amb la temàtica general del curs, etc.; però, sobretot, cal tenir en compte quins són els objectius docents del curs i quina és la manera més adequada d'aconseguir-los.

Quina mena d'activitats podem plantejar als alumnes?

- Anàlisi crítica d'articles ja existents
- Correcció d'articles
- Afegir referències o continguts multimèdia (fotos, il·lustracions, vídeos)
- Ampliar i millorar articles existents
- Crear articles nous
- Aconseguir que un article assoleixi la menció d'*article de qualitat (featured article)*
- Traducció d'articles

Una pràctica docent pot construir-se a partir d'una única d'aquestes activitats, com podem veure als tres primers exemples (fitxes 1, 2 i 3): anàlisi crítica d'articles existents, afegir referències o continguts multimèdia, ampliar i millorar articles existents. És una opció recomanable si estem poc familiaritzats amb el funcionament del procés d'edició a Viquipèdia, o en casos en què els continguts que es volen treballar a l'assignatura siguin molt específics.

És fàcil, però, que en un mateix plantejament es combinin diverses activitats. Per exemple, si ens proposem que un article assoleixi la menció d'article de qualitat, l'exercici implicarà també tasques de correcció de l'article, afegir referències o continguts multimèdia o ampliar i millorar els continguts existents. Aquest és el cas de la Fitxa 4, on, fins i tot, es dona l'opció de crear un article nou amb la intenció que sigui un article de qualitat.

D'altra banda, es pot optar per combinar diverses activitats per algun motiu en concret. A la Fitxa 5 la pràctica docent combina les activitats d'anàlisi crítica d'articles, d'ampliar articles existents i de crear articles nous amb l'objectiu que els alumnes es familiaritzin progressivament tant amb el funcionament de la Viquipèdia com amb els continguts del curs.

Finalment, es poden contemplar diverses opcions i deixar que els alumnes n'escullin una. De manera senzilla, a la Fitxa 6 veiem com el professor convida (a) triar entre ampliar un article existent o bé crear-ne un de nou.

ANÀLISI CRÍTICA D'ARTICLES EXISTENTS

Professor

Antoni Meseguer Artola
Professor agregat
Estudis d'Economia i Empresa
Universitat Oberta de Catalunya
Espanya

Nom del curs

Mètodes quantitativs avançats de recerca en societat de la informació

Àmbit de coneixement

Estadística i econometria

Nivell del curs

Estudiants de màster

Objectius docents

Desenvolupament competències escriptura
Alfabetització digital
Pensament crític i competències per a la recerca
Col·laboració
Treballar amb *wiki*: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Obligatòria

Individual o en grups

Individual

Versió lingüística de Viquipèdia

Anglesa

Període docent

2012 – 2014

Nombre mitjà d'estudiants

22

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

No

Recursos

Elearning by comparing. Es pot consultar un document que explica amb detall l'experiència al blog del projecte Wiki4HE:

<http://oer.uoc.edu/wiki4HE/seminari-internacional/presentacions/>

Valoració

DESCRIPCIÓ

Els estudiants han d'avaluar o verificar la informació en els articles de la Viquipèdia mitjançant la comparació dels continguts amb els d'un material específic d'aprenentatge acadèmic. Hi ha 4 fases d'avaluació durant el curs. Com a part de l'avaluació de cadascuna, els alumnes han de contestar 4 preguntes sobre la integritat, la fiabilitat, l'actualització i la utilitat de la Viquipèdia en comparació amb els materials d'aprenentatge "estàndard". Han d'aportar evidències (exemples) per tal d'argumentar les seves respostes.

AVALUACIÓ

Els exercicis es van avaluar d'acord amb les evidències que donen suport a la percepció dels estudiants sobre la qualitat dels diferents articles de la Viquipèdia. Si no s'aporten evidències, els estudiants no aproven l'activitat.

VALORACIÓ

«L'experiència docent ha estat molt positiva, ja que hem millorat el rendiment acadèmic dels estudiants. Obtenen millors qualificacions en comparació amb els cursos anteriors en els que Viquipèdia no es va introduir en el procés d'aprenentatge.»

Application of the methodology

Course description:

- **Master Program** in Information and Knowledge Society at IN3-UOC: "Advanced Quantitative Methods in Knowledge Society Research"

- **advanced quantitative course** that complements statistical knowledge developed in previous basic courses

- the course is divided into four units: **Sampling methods**, **Topics in econometrics**, **Structural equations modeling (SEM)**, and **Neural Networks (NN)**

- it is a **practical course**, where each technique is applied to particular cases, with **real data**, and basic references are given in both, web format and recommended bibliography, to understand the **theoretical foundations** of each technique.

www.uoc.edu

Fitxa 2

AFEGIR REFERÈNCIES O CONTINGUT MULTIMÈDIA (FOTOS, IL·LUSTRACIONS, VÍDEOS)

Professora

Lorena Gutiérrez Madroñal
Professora
Departament d'Enginyeria Informàtica
Universitat de Cadis
Espanya

Nom del curs

Eines multimèdia i animació

Àmbit de coneixement

Informàtica

Nivell del curs

Estudiants de grau de cursos avançats

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura
Alfabetització digital
Pensament crític i competències per a la recerca
Col·laboració
Treballar amb *wiki*: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Optativa

Individual o en grup

Individual

Versió lingüística de Viquipèdia

Espanyola, anglesa, francesa i italiana

Període docent

2012 - 2014

Nombre mitjà d'estudiants

70

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

Si: "Proyecto UCAC2"

<http://commons.wikimedia.org/wiki/Commons:UCAC2>

Recursos

Suport d'un Ambaixador Viquipedista en línia
Ús de material introductor (guies, tutorials...).

Gutiérrez, L. et al. *Desarrollo de materiales multimedia libres de carácter enciclopédico: Del aula a Wikimedia Commons*. X Jornadas Internacionales de Innovación Universitaria. Universidad Europea Madrid: 2013. A:

<http://www.uem.es/myfiles/pageposts/jiu/jiu2013/tecnologia-e-innovacion-docente.html>

Valoració

DESCRIPCIÓ

Els alumnes són estudiants del grau de Publicitat i Relacions Públiques. Una de les activitats del curs *Eines Multimèdia i Animació* consisteix a elaborar models, animacions en 2D i 3D, per als articles de Viquipèdia i publicar-los en el *Commons*, en col·laboració amb Wikimedia Espanya.

S'han identificat algunes deficiències en els elements multimèdia disponibles en el *Commons*, com ara imatges que són difícils d'obtenir de forma gratuïta, a causa de les restriccions de copyright, o bé vídeos que no es poden realitzar perquè són difícils de gravar.

Aquest projecte ofereix als estudiants l'oportunitat de modelar els objectes d'aquestes imatges, per a recrear en una animació la mateixa informació dels vídeos que són tan difícils d'obtenir. Alhora, permet als alumnes treballar en un entorn professional i donar a conèixer els seus treballs. D'aquesta manera ells seran part de la comunitat *Wikimedia Commons* d'autors gràfics.

AVALUACIÓ

Els alumnes que opten per dur a terme aquesta activitat obtenen una valoració addicional d'1'5 punts per sobre de la seva última qualificació. S'han de seguir les instruccions tant del professor com del professional que domina els conceptes propis de l'animació i les eines multimèdia.

VALORACIÓ

«Malgrat que el nombre d'estudiants que van participar en l'experiència va ser reduït, es va poder observar que aquells que van realitzar l'activitat havien adquirit una major competència amb l'eina d'animació que la resta d'alumnes. Havien millorat els seus coneixements i habilitats i, d'aquesta manera, l'examen de pràctica de l'assignatura va resultar per a aquests alumnes més accessible i fàcil. D'altra banda, els alumnes participants van valorar positivament que hi hagués una animació feta per ells a Viquipèdia i van considerar que era una manera de ser més conegut i donar més visibilitat al seu currículum.»

Fitxa 3

AMPLIAR ARTICLES

Professora

Donna Lind Infeld

Professora

Trachtenberg School of Public Policy and Public Administration
The George Washington University
EUA

Nom del curs

Anàlisi de polítiques

Àmbit de coneixement

Ciències socials

Nivell del curs

Estudiants de postgrau

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura
Alfabetització digital
Pensament crític i competències per a la recerca
Col·laboració
Treballar amb wiki: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Optativa

Individual o en grups

Individual

Versió lingüística de Viquipèdia

Anglès

Període docent

2010 - 2014

Nombre mitjà d'estudiants

20

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

Si, inicialment: "Public Policy Initiative".

http://outreach.wikimedia.org/wiki/Public_Policy_Initiative

Recursos

Suport d'un Ambaixador Viquipedista del Campus, els primers semestres.

Ús de material introductor (guies, tutorials...).

Infeld, D. I Adams, W. *Wikipedia as a Tool for Teaching Policy Analysis*. Journal of Public Affairs Education: 19 (3), p. 445–459. 2013. Disponible a: http://www.naspaa.org/jpaemessenger/Article/VOL19-3/06_Infeld-Adams.pdf

Valoració

DESCRIPCIÓ

Després d'haver completat una exhaustiva anàlisi de polítiques com a exercici principal per a l'assignatura, els estudiants han de localitzar una pàgina de Viquipèdia relacionada ja sigui amb el problema central o bé amb una de les alternatives polítiques que van analitzar. L'exercici amb Viquipèdia consisteix a afegir o actualitzar el contingut a la pàgina escollida i monitoritzar el lloc durant 2 setmanes. Després, han d'escriure un assaig sobre l'experiència, a partir també dels temes i lectures treballats a les classes de l'assignatura.

AVALUACIÓ

S'avalua l'assaig que escriu cada estudiant, en una escala de 0 a 100, tenint en compte l'estil emprat en la redacció, la lògica de l'argumentació, la comprensió i l'anàlisi de la informació, i la documentació emprada per a redactar l'article.

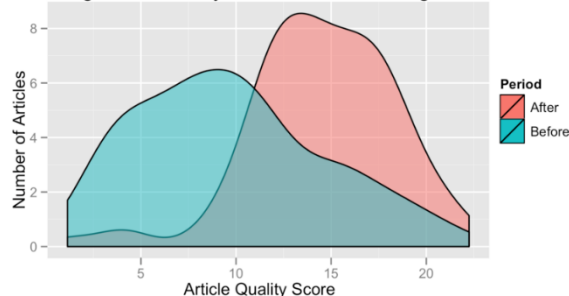
VALORACIÓ

Els estudiants que van realitzar l'exercici es van mostrar molt motivats i ho van considerar una experiència positiva.

The screenshot shows the Wikimedia Outreach Public Policy Initiative page. It includes a navigation menu on the left with options like 'Main page', 'Our Space', and 'Recent changes'. The main content area describes the initiative as a pilot project where the Wikimedia Foundation supports professors at public policy programs in US universities to improve Wikipedia articles. It lists 'Fall 2010 Courses' such as 'Introduction to the Study of the Arab World' and 'Theorizing Culture and Politics'.

Existing Article Quality Before and After Assignments

Amy Roth (Public Policy Initiative). Quality of student contributions in pre-existing articles to the content of Wikipedia through the Public Policy Initiative. 12 July 2011.

ASSOLIR LA MENCIÓ D'ARTICLE DE QUALITAT

Professor

Phillip Edwards
Assistant Director
University Center for the Advancement of Teaching
The Ohio State University
EUA

Nom del curs

Retrieving and analyzing information

Àmbit de coneixement

Ciències de la informació

Nivell del curs

Estudiants de grau de cursos avançats

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura
Alfabetització digital
Pensament crític i competències per a la recerca
Col·laboració
Treballar amb wiki: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Obligatòria

Individual o en grups

En grups

Versió lingüística de Viquipèdia

Anglesa

Període docent

2010 - 2011

Nombre mitjà d'estudiants

25-45

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

No

Recursos

Ús de material introductor (guies, tutorials...)
Seguiment del curs mitjançant la pàgina d'usuari del professor a Viquipèdia:
<http://en.wikipedia.org/wiki/User:Pmedward>
Edwards, P. M. (2010). *Theories-in-use and reflection-in-action: Core principles for LIS education*. Journal of Education for Library and Information Science, 51(1), 18-29.

<https://docs.google.com/file/d/0B-m9gwXu1Ap5MmU2Zjk4OWItOTRjYS00NTQwLWFhNDYtZjE1MzMONTIInMFi/edit?usp=sharing>

Valoració

DESCRIPCIÓ

Al llarg del semestre, els alumnes treballen en grups de 3-4 persones per a investigar i escriure un article a Viquipèdia (nou o ja existent) que aspiri a la condició d'article destacat. Cada grup escull lliurement el tema i l'article a editar. Per tal de fer l'exercici, s'espera que els alumnes revisin i avaluin la informació, fonts i recursos pertinents al seu tema i decideixin què utilitzar com a referències o enllaços externs que recolzin el seu article. Se'ls recomana que cada grup es proposi una contribució d'entre 1.000 i 1.500 paraules.

Cada grup ha de seleccionar un tema de l'àmbit del seu camp d'estudi (informàtica, música, història, periodisme, ciències de la informació, biologia...) o una àrea d'interès personal compartida. Una manera de seleccionar un tema pot ser consultar la *llista d'entrades que requereixen tasques d'edició* que hi ha a la mateixa Viquipèdia, i així localitzar una entrada que ja disposi d'un *stub*, o provar d'integrar el tema escollit en un projecte existent.

AVALUACIÓ

El professor ha desenvolupat un sistema d'avaluació que podeu consultar amb més detall al document de referència. A partir de la revisió del resultat de l'exercici, és a dir, de com ha quedat l'article editat, l'avaluació es basa en un sistema de 16 punts:

- La selecció de temes, l'abast i el refinament (4 pts.)
- Reflecteix la diversitat dels coneixements existents, perspectives i fonts d'informació (4 pts. x 2 = 8 pts.)
- Segueix les convencions de Viquipèdia i els criteris per assolir la menció d'article destacat (4 pts.)

VALORACIÓ

«En general, crec que la pràctica és "bona", però per als estudiants de grau de primers cursos (i potser també per als de postgrau) necessito capacitació i suport en el procés d'edició. Tècnicament, per exemple: com utilitzar el marcatge (*markup*), els canvis de la vista de pàgina, etc. També cal explicar bé les normes d'edició de Viquipèdia i aprofundir en l'avaluació crítica de les fonts. Per això, recomano que un o més d'aquests reptes estiguin relacionats amb els objectius d'aprenentatge del curs.»

ANÀLISI CRÍTICA D'ARTICLES EXISTENTS

AMPLIAR I MILLORAR ARTICLES

CREAR ARTICLES NOUS

Professors

Stephanie Swartz i Janat Makan
Professors
School of Business
University of Applied Sciences
Alemanya

Nom del curs

LLM English Project

Àmbit de coneixement

Ciències Jurídiques

Nivell del curs

Estudiants de postgrau

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura
Alfabetització digital
Pensament crític i competències per a la recerca
Col·laboració
Treballar amb *wiki*: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Obligatòria

Individual o en grups

Ambdós

Versió lingüística de Viquipèdia

Anglesa

Període docent

2011 - 2013

Nombre mitjà d'estudiants

20

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

No

Recursos

Enllaç amb informació detallada del projecte:
http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:School_and_university_projects/University_of_Applied_Sciences,_Mainz,_Germany_-_LLM_English_Project#Feedback

Ús de material introductor (guies, tutorials...).

Valoració

DESCRIPCIÓ

Aquesta pràctica docent combina diferents tasques o activitats. La idea és que els alumnes duguin a terme 3 tasques que permetin un aprenentatge progressiu tant del funcionament de Viquipèdia com dels continguts a treballar durant el curs.

En primer lloc, s'ha de fer una lectura crítica d'un conjunt d'articles seleccionats. Llavors, es passa a la pràctica mitjançant l'edició d'un article existent i, finalment, s'anima els alumnes a crear un article pel seu compte, sobre un tema de la seva elecció relacionat amb els temes tractats al curs.

AVALUACIÓ

Els estudiants havien de presentar un *portfolio* del seu treball, a partir de les conclusions del primer exercici, les petites edicions i la creació de l'article propi. Amb la inclusió de captures de pantalla i altres opcions d'impressió, es proporcionava una visió general del seu treball i la seva dedicació a la tasca.

VALORACIÓ

«El conjunt d'activitats va ser rebut amb sentiments oposats pels alumnes. Vaig constatar que l'ús de Viquipèdia no és àmpliament acceptat a la universitat i va ser difícil superar reticències que van aparèixer a l'hora de contribuir a l'enciclopèdia.

També, alguns estudiants estaven preocupats amb els problemes de privacitat. Altres, se sentien intimidats pel fet que els seus articles poguessin ser vistos i criticats per altres.

No obstant això, em va semblar que era una excel·lent manera d'aconseguir que els estudiants avançats s'impliquessin en els seus treballs escrits. Molts van apreciar l'intercanvi amb altres usuaris de Viquipèdia.

Vaig poder apreciar que els alumnes nadius digitals es van acostar a la tasca amb menys escepticisme, mentre que els estudiants de més edat refusaven la idea.»

Fitxa 6

AMPLIAR I MILLORAR ARTICLES CREAR ARTICLES NOUS

Professora

Linda S. Watts

Professora

School of Interdisciplinary Arts and Sciences
University of Washington Bothell
EUA

Nom del curs

Senior seminar: "Revisiting the Weather Underground"

Àmbit de coneixement

Interdisciplinari

Nivell del curs

Estudiants de grau de cursos avançats

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura
Alfabetització digital
Pensament crític i competències per a la recerca
Col·laboració
Treballar amb *wiki*: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Obligatòria

Individual o en grups

Individual

Versió lingüística de Viquipèdia

Anglesa

Període docent

2007 - 2014

Nombre mitjà d'estudiants

15 - 20

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

No

Recursos

Ús de material introductor i (guies, tutorials...).

Watts, L. "Writing Radical Lives: Undergraduates Publishing Activist Biographies on Wikipedia", a Wankel & Blessinger eds., *Increasing Learner Engagement through Cutting-edge Technologies*. Bingley, UK: Emerald Publishing, 2012. p. 109-135.

Valoració

DESCRIPCIÓ

Com a part d'una sèrie de tasques d'escriptura, els estudiants investiguen i publiquen a Viquipèdia els resultats de recerca relacionada amb l'organització *Weather Underground*. En principi, es tracta d'afegir o millorar contingut en una entrada biogràfica sobre un membre del grup. En alguns casos, s'ha treballat en altres temes relacionats, no biogràfics, i s'ha creat un article nou.

AVALUACIÓ

Els estudiants són avaluats en base als seus protocols d'investigació, els esborranys escrits amb les seves propostes de modificació i creació de contingut, les seves edicions, el seu treball de seguiment i resposta als comentaris de les seves edicions, i els seus propis comentaris als treballs dels seus companys de classe.

VALORACIÓ

«Crec que va ser una activitat de benefici mutu. Viquipèdia va guanyar una mica de contingut ben documentat i els estudiants van obtenir una audiència per al seu treball acadèmic.»

Weather Underground or Weather Underground Organization

"Our signature was...letters of explanation...
Each letter had a logo hand-drawn
across the page...." — BILL AYERS*

* "Weather Underground Redux, Bill Ayers."
Billayerswordpress.com; 2006-04-20. Retrieved June 2010.
http://en.wikipedia.org/wiki/Weather_Underground

3.3. Objectius docents

Per a sistematitzar els objectius d'aprenentatge implícits en les practiques docents hem pres com a referència el document elaborat per la Fundació Wikimedia l'any 2012: *Case Studies: How professors are teaching with Wikipedia*²³. Al document s'hi descriuen cinc objectius principals – recollits a partir de la participació dels professors en el projecte –, que es poden resumir en:

Desenvolupament d'habilitats d'escriptura

Els estudiants aprenen a escriure per a un públic divers fora de l'aula. El procés de creació de contingut implica aprendre a escriure amb els altres i incloure les revisions del seu treball (en comptes de fer un únic redactat). D'altra banda, amb l'èmfasi de Viquipèdia sobre la verificabilitat i la "recerca no original", els estudiants obtenen una major comprensió de la diferència entre l'estil d'escriptura basat en els fets i el persuasiu.

Foment de l'alfabetització digital

El plantejament col·laboratiu i de transparència que representa Viquipèdia permet als estudiants prendre consciència del procés de creació i consum de la informació i reflexionar sobre quin ús es fa de les fonts d'informació.

Pensament crític i habilitats de recerca

Amb l'anàlisi crítica dels articles de Viquipèdia els alumnes aprenen a determinar la perspectiva amb què l'article tracta el tema, identificar quina és la informació que falta i avaluar en quina mesura l'article es documenta amb fonts fiables. Aquest procés d'avaluació és molt similar al procés de revisió de literatura emprat en la recerca acadèmica.

Col·laboració

Els estudiants aprenen a treballar de manera col·laborativa no només amb els seus companys de classe, sinó amb una comunitat d'editors voluntaris actius de gran abast. El procés de revisió genera una retroalimentació sobre el seu treball i aprenen així a construir un consens sobre el contingut.

Treballar amb wikis: habilitats tècniques i comunicació

L'ús de programari Wiki està creixent i és habitual tant en entorns educatius com corporatius. Les tasques d'edició a Viquipèdia ensenyen als estudiants com utilitzar el popular programari MediaWiki. Els estudiants es comuniquen en articles i pàgines de discussió dels usuaris, de manera que desenvolupen habilitats i tècniques apropiades per a transmetre el seu missatge al seu públic objectiu.

Normalment, en qualsevol pràctica docent amb Viquipèdia es treballen el conjunt d'objectius docents, en major o menor mesura. Però hi ha casos en què podem preferir, o estar interessats, a treballar un o més d'un d'aquests objectius més específicament. En aquest apartat hem escollit cinc exemples (fitxes 7 a 11) de casos que, seguint l'ordre de presentació dels objectius docents, han expressat més intensitat en cadascun d'ells.

²³ http://outreach.wikimedia.org/wiki/Education/Case_Studies

Fitxa 7

CORRECCIÓ D'ARTICLES

AFEGIR REFERÈNCIES O CONTINGUT MULTIMÈDIA (FOTOS, IL·LUSTRACIONS, VÍDEOS)

AMPLIAR I MILLORAR ARTICLES

CREAR ARTICLES NOUS

Professora

Rochelle Davis

Associate Professor
School of Foreign Service
Georgetown University
EUA

Nom del curs

Introduction to the Study of the Arab World

Àmbit de coneixement

Ciències Socials

Nivell del curs

Estudiants de postgrau

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura
Alfabetització digital
Pensament crític i competències per a la recerca
Col·laboració
Treballar amb *wiki*: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Obligatòria

Individual o en grups

Individual

Versió lingüística de Viquipèdia

Anglesa

Període docent

2010

Nombre mitjà d'estudiants

28

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

No

Recursos

http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:WikiProject_Unite_d_States_Public_Policy/Courses/Introduction_to_Study_of_Arab_World_fall_2010

Suport d'un Ambaixador Viquipèdia de Campus i un Ambaixador Viquipèdia en línia.

Ús de material introductor i (guies, tutorials...).

Roth, A. et al. *Assigning Wikipedia editing: Triangulation toward understanding university student engagement*.

First Monday, maig 2013. Disponible a:

<http://firstmonday.org/ojs/index.php/fm/article/view/4340>

Brian, W. et al. (2012). "Assigning Students to Edit Wikipedia: four case studies", *E-Learning and Digital Media*, vol. 9, núm. 3, pàg. 273-283. Disponible a: <http://dx.doi.org/10.2304/elea.2012.9.3.273>

Valoració

DESCRIPCIÓ

Aquesta pràctica requereix als alumnes un gran esforç d'escriptura, no només per a la contribució a Viquipèdia sinó també per a reflexionar sobre el progrés en el treball de recerca. Les primeres setmanes del semestre es destinaven a familiaritzar-se amb els conceptes bàsics de funcionament i edició a Viquipèdia, i a escollir un tema de recerca que permetés fer contribucions significatives a l'enciclopèdia.

Primer, els alumnes desenvolupaven el tema de recerca fora de línia i en dos tipus d'exercici: l'esborrany del que seria la contribució a Viquipèdia, i un diari on calia narrar les tasques i el procés de treball que se seguia per a desenvolupar l'article.

Al cap d'unes setmanes es publicava l'esborrany a Viquipèdia i es feia el seguiment del feedback de la comunitat fins a tenir l'article definitiu. Paral·lelament, es feia un seguiment i explicació del procés de revisió al diari.

Els alumnes aprenien com desenvolupar un tema de recerca mitjançant l'ús de fonts variades, a llegir críticament i analitzar grans volums d'informació, i a prendre decisions sobre com organitzar el material i què incloure en l'exposició del tema escollit.

AVALUACIÓ

La redacció de l'article final sobre el seu tema de recerca representava el 30% de la qualificació. Aquí, calia convertir la feina feta per a la redacció de l'article de Viquipèdia en un article acadèmic amb la corresponent argumentació.

El conjunt d'entrades al diari que recollien el procés de treball i el conjunt de l'experiència (amb un mínim de tres entrades), representaven el 45% de la qualificació, en base als criteris:

1. La visió i plantejament dels continguts de l'article.
2. La investigació duta a terme "pensant més enllà de Google" per a trobar fonts rellevants i diverses.
3. L'organització del contingut, materials i informació a l'article.
4. Redacció d'entrades argumentades i fonamentades.

VALORACIÓ

«Amb més de deu anys d'experiència com a professora, considero aquests treballs finals com alguns dels millors treballs acadèmics que he rebut dels estudiants. El fet que els alumnes invertissin temps a conèixer la matèria a través del procés de recerca i escriptura de l'article de Viquipèdia els va conduir a elaborar un treball acadèmic ben argumentat i ben fonamentat.»

CREAR ARTICLES NOUS

Professora

Lila Pagola

Professora

Departament de Disseny Audiovisual

Universidad Nacional de Villa María

Argentina

Nom del curs

Noves tecnologies i producció multimèdia

Àmbit de coneixement

Ciències Socials

Nivell del curs

Estudiants de grau de cursos avançats

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura

Alfabetització digital

Pensament crític i competències per a la recerca

Col·laboració

Treballar amb *wiki*: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Obligatòria

Individual o en grups

Individual

Versió lingüística de Viquipèdia

Castellana

Període docent

2013

Nombre mitjà d'estudiants

15

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

No

Recursos

Suport de la comunitat de Wikinews, a través també d'una llista de correu Ibercoop.

Ús de material introductor (guies, tutorials...)

Valoració

DESCRIPCIÓ

En aquest cas, la pràctica docent no s'enfocava al projecte principal de Viquipèdia, sinó al projecte *Wikinotícies*, un portal només de notícies.

L'exercici consistia a crear nous articles de notícies per a la versió espanyola del portal. Les edicions es feien directament al portal i se sotmetien, per tant, a la revisió de la comunitat d'editors i lectors.

AVALUACIÓ

- Investigació bàsica, elegibilitat dels temes i escriptura original: 50% de la qualificació.
- Inclusió de material multimèdia, amb reconeixement de llicència: 30%.
- Adequació al format wiki: 20%.

VALORACIÓ

«Aquesta va ser la primera experiència amb *Wikinews*. No havia participat personalment amb aquesta comunitat i crec que això va suposar una mena de limitació, al principi.

Els meus estudiants van "odiar" *Wikinews* durant una temporada, ja que moltes notícies que proposaven acabaven sent esborrades per la comunitat, per diverses raons justificades. Però també es va aconseguir una bona col·laboració amb alguns editors habituals de *Wikinews*, i això va ser molt productiu perquè va donar als meus alumnes molta més autonomia per resoldre els problemes dels seus articles directament, fora del temps de classe o de la meva intervenció.»

Un dels estudiants finalment va aconseguir publicar les seves notícies, mostrades el 23 de juny de 2013:

https://es.wikinews.org/wiki/Se_dan_a_conocer_las_listas_para_las_elecciones_legislativas_nacionales_en_Argentina

<https://es.wikinews.org/wiki/Wikinoticias:2013/06/23>

Fitxa 9

AFEGIR REFERÈNCIES O CONTINGUT MULTIMÈDIA (FOTOS, IL·LUSTRACIONS, VÍDEOS)
AMPLIAR I MILLORAR ARTICLES
CREAR ARTICLES NOUS
ASSOLIR LA MENCIÓ D'ARTICLE DE QUALITAT

Professor

David Gómez Fontanills
Professor col·laborador
Dept. d'Informàtica, Multimèdia i Telecomunicacions
Universitat Oberta de Catalunya
Espanya

Nom del curs

Imatge i llenguatge visual

Àmbit de coneixement

Disseny

Nivell del curs

Estudiants de grau de cursos avançats

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura
Alfabetització digital
Pensament crític i competències per a la recerca
Col·laboració
Treballar amb *wiki*: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Obligatòria

Individual o en grups

Individual

Versió lingüística de Viquipèdia

Catalana i espanyola

Període docent

2010 - 2011

Nombre mitjà d'estudiants

65

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

No

Recursos

https://ca.wikipedia.org/wiki/Viquiprojecte:Tipografia/curs_2010-11_UOC_1s

Suport de tutoria per part d'usuaris avançats

Ús de material introductorí (guies, tutorials...)

Gómez, D. (2012). *Wikipedia: Frecuentando el otro lado*. Disponible a Academia.edu.

Valoració

DESCRIPCIÓ

L'activitat tenia una durada d'11 setmanes i s'inscrivía en un calendari d'altres activitats a realitzar durant el curs. L'extensa durada donava temps per a aprofundir en els materials i fonts necessàries per a escriure els articles, a més d'espaiar la participació i la interacció amb la comunitat viquipedista.

Per a coordinar l'exercici es va crear un viquiprojecte, a través del qual es podien enllaçar els articles que s'estaven treballant, llistar les pàgines d'ajuda i recursos a utilitzar, donar pautes de treball i tenir una pàgina de referència tant per als estudiants com per a la comunitat viquipedista.

AVALUACIÓ

S'avalua el resultat final de l'article i, a més, es tenen en compte recursos de la *wiki*: Historial de l'article (amb què podem accedir a versions prèvies i comparar els canvis entre versions) i Contribucions d'un usuari (que mostra totes les edicions d'un usuari a qualsevol pàgina de Viquipèdia).

També es demanava als estudiants que elaboressin un informe reflectint el seu treball, en base, en altres, als següents ítems: Valoració del treball realitzat; Categories i plantilles incloses; Bibliografia, fonts i referències; Comentari sobre la interacció amb la comunitat; Peticions de revisió de continguts (si s'han demanat); Distincions (si s'han rebut); Material multimèdia afegit (si correspon); altres.

El professor posa especial èmfasi en el seguiment del treball a Viquipèdia de cada alumne durant el curs, necessari per a orientar els alumnes i detectar qüestions a resoldre, però també per a poder avaluar els informes i resultats finals.

VALORACIÓ

«Va ser una experiència molt enriquidora, també a nivell personal. La majoria dels estudiants van fer servir adequadament les fonts i es van submergir en els continguts.

Alguns van dir que treballar amb la *wiki* havia estat un esforç suplementari (tot i que alguns deien que valia la pena), per això incloure-ho amb un pes important a la nota de l'assignatura va ser encertat. La autoavaluació enmig del període crec que va ser clau.»

AFEGIR REFERÈNCIES O CONTINGUT MULTIMÈDIA (FOTOS, IL·LUSTRACIONS, VÍDEOS)
AMPLIAR ARTICLES
CREAR ARTICLES

Professor

Francis Bond
Associate professor
Division of linguistics and multilingual studies
Nanyang Technological University
Singapur

Nom del curs

Llenguatge, tecnologia i Internet

Àmbit de coneixement

Humanitats

Nivell del curs

Estudiants de grau de cursos avançats

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura
Alfabetització digital
Pensament crític i competències per a la recerca
Col·laboració
Treballar amb wiki: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Obligatòria

Individual o en grups

En grups

Versió lingüística de Viquipèdia

Anglesa

Període docent

2010 – 2014

Nombre mitjà d'estudiants

30

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

No

Recursos

https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:School_and_university_projects/NTU_HG252_Language,_Technology_and_the_Internet

Suport de tutoria per part d'usuaris avançats

Ús de material introductor (guies, tutorials...)

Valoració

DESCRIPCIÓ

Els estudiants han d'aconseguir que una pàgina de Viquipèdia (un article) que parli sobre la lingüística (en sentit ampli) aconseguixi la menció d'article de qualitat (*featured article*), però sense passar pel procés de qualificació per a un *good article** (que és massa lent perquè es pugui completar en la durada d'un curs curt).

L'objectiu principal de l'exercici és aprendre sobre l'edició col·laborativa. L'exercici forma part d'un curs més ampli sobre llenguatge i tecnologia.

AVALUACIÓ

L'instructor segueix totes les pàgines a mesura que s'hi està treballant (per veure com la gent interacciona en línia) i després la pàgina final s'avalua una setmana després de la data límit (per a verificar que els canvis no es reverteixen).

Els criteris d'avaluació són els 6 criteris de qualificació per a un *good article* (ben escrit, verificable amb recerca no original, ampli en la seva cobertura, neutral, estable i il·lustrat, si és possible, amb imatges)**.

VALORACIÓ

«En general, crec que és una gran experiència per als estudiants. Per a moltes cerques a Internet, Viquipèdia és el primer resultat (cercant amb Google) i és bo per als estudiants, primer, conèixer el procés d'edició col·laborativa que hi ha al darrere i, després, ser capaços de dir "jo vaig escriure alguns d'aquests continguts". A més, crec que definitivament hem millorat la cobertura a Viquipèdia dels temes que vam escollir.

L'únic problema va ser que vam topat amb editors incívics que van esdevenir un veritable problema: si algú s'hi entesta, pot impedir qualsevol avenç en una pàgina. Els estudiants no tenen temps infinit per a debatre les edicions; si algú era molt desagradable ens movíem a una nova pàgina.»

*

http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Good_article_nominations

** http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Good_article_criteria

CORRECCIÓ D'ESTIL

AFEGIR REFERÈNCIES O CONTINGUT MULTIMÈDIA (FOTOS, IL·LUSTRACIONS, VÍDEOS)

CREAR ARTICLES

Professor

Toni Hermoso Pulido

Col·laborador docent

Centre de Regulació Genòmica

Universitat Pompeu Fabra

Espanya

Nom del curs

Introducció al món de Viquipèdia

Àmbit de coneixement

Humanitats

Nivell del curs

Estudiants de grau de cursos avançats

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura

Alfabetització digital

Pensament crític i competències per a la recerca

Col·laboració

Treballar amb *wiki*: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Obligatòria

Individual o en grups

Ambdós

Versió lingüística de Viquipèdia

Catalana

Període docent

2010 - 2014

Nombre mitjà d'estudiants

15

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

No

Recursos

<http://bioinformatica.upf.edu>

Ús de material introductor (guies, tutorials...)

Valoració

DESCRIPCIÓ

Es tracta bàsicament d'una sessió pràctica de 2 hores per a la introducció dels estudiants de curs de Bioinformàtica en el treball amb *wikis* i l'edició *wiki*. Es tracta de, mitjançant l'edició a Viquipèdia, comprendre com es gestiona la informació amb *wikis* (eines molt utilitzades en centres acadèmics i empreses).

AVALUACIÓ

Atesa la curta durada de l'activitat, s'avalua bàsicament la participació i la motivació dels estudiants. Si alguns d'ells arriben a contribuir o crear correctament articles a Viquipèdia, com a part de la seva tasca (després de la sessió) o del seu projecte de curs, s'avaluarà positivament.

VALORACIÓ

«Crec que l'activitat és una introducció molt positiva al món *wiki* per als estudiants. Per a aprofundir adequadament en el món de Viquipèdia i arribar a comprendre i dominar usos més avançats, caldria dissenyar una activitat de més hores de durada.»

3.4. Organització del curs

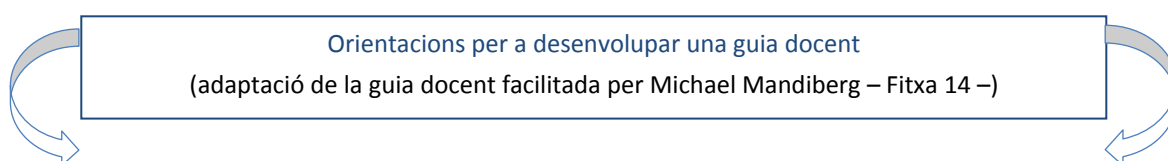
És important dur a terme una bona planificació de l'activitat i posar a disposició dels estudiants tota la informació necessària perquè comprenguin la dinàmica del curs i puguin dur a terme amb èxit tots els exercicis. Molts professors utilitzen l'espai de Viquipèdia com a **plataforma per a coordinar el curs i mantenir el contacte amb els alumnes**, ja sigui a través de les pàgines d'usuaris (com hem vist a la fitxa 4), creant pàgines de treball per al projecte (*viquiprojectes*, com hem vist a les fitxes 9 i 10), o mitjançant eines pròpies del procés d'edició, com els *sandboxes*.

Això permet posar a disposició dels estudiants grans quantitats d'**informació** en un format de fàcil actualització i adaptació a les necessitats i característiques de cada curs, alhora que serveix també com a via d'introducció a la plataforma de treball wiki. En aquest sentit, també es pot optar per crear una wiki independent del projecte Viquipèdia en un estadi inicial del curs; aquesta opció permet introduir-se progressivament al món *wiki* però amb més privacitat, per tal que aquells estudiants més reticents a involucrar-se en el projecte puguin anar-se familiaritzant amb la idea.

A fi de **determinar els temes** o articles a editar, es poden considerar també diverses opcions. A la Fitxa 12 podem veure un cas en el qual el professor elabora per als alumnes una llista de temes i articles a treballar, entre les que cada grup d'alumnes ha d'escollir quin serà el seu. En canvi, a la Fitxa 13 són els estudiants qui, després de fer una petita recerca, proposen i trien els temes i articles a treballar.

Sobretot, hem de tenir present que hi ha múltiples **exemples i recursos** al nostre abast per a dissenyar una pràctica docent basada en la contribució a Viquipèdia. En David Gómez ens ha explicat, a la Fitxa 9, que es va inspirar en l'experiència de Bearsley-Murray²⁴, que està molt ben documentada a la xarxa i que, efectivament, ha servit d'exemple i inspiració a molts professors universitaris d'arreu del món. En funció de l'àmbit de coneixement de la nostra assignatura, la nostra expertesa, el nostre entorn de treball o altres factors, podem prendre com a referència l'exemple que més s'adeqüi a les nostres expectatives.

Un cas especialment remarcable és l'experiència de Michael Mandiberg, que recollim a la Fitxa 14. A partir de les diferents edicions del curs que ha realitzat i d'altres experiències que ha tingut en compte, aquest professor ha desenvolupat un programa o guia docent de l'assignatura que ha merescut l'atenció de la mateixa Fundació Wikimedia²⁵. En aquest apartat de la guia hem volgut aprofundir en aquest exemple, més enllà del contingut recollit a la fitxa que mostra el cas.

Descripció general de l'exercici:

La tasca de cada alumne consisteix a triar un tema relacionat amb els continguts de l'assignatura que estigui poc desenvolupat, en termes generals, investigar-lo i escriure sobre aquest a Viquipèdia. Es durà a terme una recerca de la literatura sobre el tema i, en base als resultats d'aquesta recerca, o bé s'ampliarà un article existent o bé se'n crearà un de nou, seguint totes les normes de funcionament de Viquipèdia. Mentre el projecte estigui actiu, cada alumne haurà de monitoritzar els comentaris i edicions al seu article, així com col·laborar amb la resta d'alumnes en la lectura i revisió dels seus treballs.

²⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:WikiProject_Murder_Madness_and_Mayhem

²⁵ <http://blog.wikimedia.org/2012/01/04/design-professor-gives-students-real-world-experiences-through-wikipedia-assignment/>

Descripció detallada:

En el primer quart del semestre es tria el tema i l'article a treballar. Un cop feta l'elecció, cada alumne ha de redactar una proposta d'una pàgina que destaquï la informació més rellevant que la justifica, els punts que cobrirà el seu article i una petita llista de recursos. L'alumne haurà de tenir una entrevista o tutoria amb el professor durant les hores de classe per a discutir la proposta. Es recomana detallar clarament els terminis per a dur a terme aquesta tasca.

Quan la proposta hagi aconseguit l'aprovació del professor, l'alumne comença a treballar en el procés de creació d'un article interessant i profund sobre el tema escollit. Es recomana a l'alumne que, ABANS de començar, es familiaritzi amb el tipus d'escriptura propi d'un format enciclopèdic. Escriure per a Viquipèdia és molt diferent d'escriure un assaig – encara que no està molt lluny d'escriure un article científic descriptiu – i ha d'encaixar en el format adequat. Com a pautes generals, es recomana consultar la informació sobre:

- *Viquipèdia: què és i què no és*, que resumeix què és Viquipèdia i què no és.
- *Punt de vista neutral*, que descriu la perspectiva central de Viquipèdia sobre escriure articles neutrals i imparcials.
- *Cap recerca original*, que explica què és i què no és la informació enciclopèdica vàlida.
- *Verificabilitat*, que explica què compta com a font verificable i com pot ser verificada una font.
- *Cita de fonts*, que descriu quina mena de fonts haurien de ser citades i la manera de fer-ho.
- *Manual d'estil*, que enllaça a la guia d'estil de Viquipèdia.

Viquipèdia manté un alt estàndard d'escriptura i ha fet grans esforços per a millorar-lo. L'alumne ha de seguir aquestes "instruccions a la carta" per tal que el seu article no sigui suprimit o bloquejat.

Es poden donar també recomanacions sobre la longitud desitjada de l'article i la qualitat i nombre de fonts a utilitzar, facilitant enllaços a articles vàlids com a referència. Aquí caldrà que el professor faci una recerca prèvia al curs i trobi exemples adients per als seus alumnes i la matèria del curs.

Si s'anima els alumnes a incloure imatges o altre material multimèdia, caldrà recordar-los que no totes les imatges disponibles a la web són d'ús lliure i introduir-los a la *Política de copyright de Viquipèdia*, per a garantir que no es facin males praxis (violació de drets d'autor, plagi...). Cal avisar que qualsevol mala praxi serà detectada i tractada per la comunitat d'editors. Es poden establir penalitzacions, també, que afectin l'avaluació de l'assignatura.

L'article ha d'incloure com a mínim 10 referències a llibres o revistes acadèmiques. Aquest és un requisit de mínims; a Viquipèdia, cada frase o paràgraf que fa una afirmació ha de ser referenciada. També ha d'incloure una llista d'enllaços externs que donin al lector més informació sobre el tema, i enllaçar l'article a altres pàgines de Viquipèdia per tal que la pàgina no sigui "òrfena" (*hiperenllaçar* els continguts).

Per a familiaritzar-se en la dinàmica de la *peer review*, es pot recomanar als alumnes visitar la secció de Viquipèdia destinada a aquest procés de treball (facilitar enllaços o recursos) i que busquin comentaris creatius als seus articles. És a dir, cal vèncer la por als comentaris d'altres editors i veure el treball col·laboratiu com una manera d'enriquir i reforçar el treball propi.

En relació a la tasca de seguiment de l'article, cal fer veure als alumnes que durant el procés d'edició estaran obligats a respondre qualsevol comentari sobre el seu article i actuar en conseqüència (fer canvis adequats, defensar les seves decisions, etc.). Aquests comentaris són els que donaran un *feedback* substancial al seu treball i els permetrà millorar el seu producte final. Se'ls pot recordar que el professor serà també un membre actiu en tota aquesta activitat de revisió i que seguirà el treball de cada alumne al llarg del semestre.

Finalment, els alumnes també llegiran i avaluaran o comentaran els articles dels seus companys de classe. Cal animar-los a participar, fent sempre comentaris constructius i útils. No es rebran bonificacions per comentaris com ara "bon article!" o "em va agradar!". Cal suggerir aspectes concrets a millorar, de manera realista; comparar els articles dels companys amb el propi de cada alumne, i veure si algú ha après algun truc o eina que els pugui ajudar. També és important recordar que cal abstenir-se de qualsevol mena de llenguatge abusiu o inapropiat.

Redacció d'un assaig de caire reflexiu:

Paral·lelament a la redacció de l'article a Viquipèdia, es demana la redacció d'un assaig reflexiu breu (2-5 pàgines) sobre les experiències viscudes durant el curs. Algunes de les qüestions sobre les quals es poden reflexionar serien, per exemple, si l'escriptura d'articles a Viquipèdia és diferent de la dels treballs més típics en una classe universitària, o, què s'ha après sobre Viquipèdia.

També es poden incloure reflexions sobre els aspectes tècnics i socials de l'edició a Viquipèdia. Això podria incloure una revisió de:

- La pàgina de discussió
- La pàgina d'historial d'edicions
- Els rols dels usuaris
- El rol de la col·laboració
- Les normes de Viquipèdia (que són lleugerament diferents de les normes en la redacció d'articles per a un curs o assignatura)

Així mateix, es podrien plantejar a l'alumne les següents qüestions:

- Ha canviat la seva relació amb Viquipèdia?
- La veu diferent?
- Hi confia més, o menys?
- Ha après noves metodologies de recerca, en aquest curs i exercici?
- Ha aplicat metodologies que ja coneixia i aplicava?
- Considera que hi ha hagut més o menys investigació prèvia ala redacció de l'article a Viquipèdia que en la redacció d'altres treballs acadèmics?
- La realització de l'exercici ha canviat la seva manera d'escriure també en altres contextos? Si és així, podria explicar en quin sentit s'ha produït aquest canvi?
- Quins sentiments desperta la constatació que les paraules que s'escriuran poden aparèixer als resultats de cerca d'una altra persona que busca informació sobre el tema treballat?
- Què se sent sabent, també, que les paraules escrites podran ser modificades o reescrites per una altra persona que consideri que pot millorar el contingut de l'article?

Avaluació de l'exercici:

La qualificació de l'exercici val 50 punts de la nota final, repartits de la següent manera:

- 25 punts es guanyen en el *work-in-progress* del curs, incloent esborranys i propostes.
- 25 punts corresponen a l'avaluació de l'article final.

Es donaran fins a 25 punts de bonificació si l'article assoleix un reconeixement de qualitat més enllà de la classe B i fins a un nivell de *good article* (assolir la menció d'article de qualitat acostuma a quedar fora de l'abast del curs, llevat que sigui un objectiu específic del curs).

Criteris per a comprovar la qualitat de l'article:

- L'article ha de ser sobre el tema aprovat pel professor.
- L'article ha d'incloure un resum introductori o capçalera (seguint l'estil propi de Viquipèdia), almenys 3 paràgrafs al cos principal de l'article per cada membre del grup (si l'article es prepara en grups i no individualment), una conclusió i una bibliografia.
- Absència d'errors gramaticals i ortogràfics en tot el document (que no inclouen l'absència de capitalització espúria, com Sociologia en lloc de la sociologia).
- La introducció resumeix el tema correctament i no inclou informació única no present en el cos principal de l'article.
- L'article s'ha estructurat de manera lògica i no hi ha "buits estranys" (per exemple, que l'article escrigui sobre una tendència històrica però s'ometin, sense justificació ni menció, investigar uns segles; o bé que s'estigui presentant una visió general per països però es decideixi que amb uns pocs països escollits aleatòriament és suficient, en comptes de raonar quins i quin nombre de països cal incloure per a cobrir el tema d'estudi adequadament).
- Les fonts emprades són fiables.
- Les citacions de l'article són presents i emprades correctament, segons el format estipulat per la comunitat de Viquipèdia.
- Les citacions de l'article es fan en un format coherent i proporcionen tota la informació necessària (nom de l'autor, títol de la publicació, la informació de l'editorial, número de pàgina, si està disponible en línia...).
- El cos del document explora el tema escollit amb detall suficient (entenent per "detall suficient" que no s'hauria de poder fer una cerca bibliogràfica ràpida i trobar informació que no apareix en el document). Per a això, cal haver repassat la literatura actual i passada, llibres, diaris, llocs web, etc. i resumir-ho tot en un article que resulti fàcil de llegir i entenedor. Aquest hauria de ser un aspecte important de l'avaluació: si es troben a faltar grans volums d'informació, o si s'ha inclòs informació incorrecta o sense citacions que recolzin les conclusions de l'alumne, aquest perdrà una part important dels punts.
- L'article s'ha d'ajustar a les normes d'escriptura de Viquipèdia (Punt de vista neutral, Recerca no original...).

D'altra banda, s'avaluarà l'activitat de l'alumne d'acord amb dos factors principals: (1) si s'ha anat contribuint o editant l'article de manera regular (cada pocs dies) o no, i (2) si s'ha estat actiu a la pàgina de discussió de l'article (això vol dir que el professor tindrà en compte s'hi s'han atès i s'ha intentat donar resposta a tots els comentaris que ha rebut l'alumne a la pàgina de discussió del seu article, ja siguin per part de companys de classe, del professor o de la comunitat de Viquipèdia; o en cas que no s'hagi dut a terme el canvi suggerit, si s'ha donat una explicació adequada).

Com suspendre el treball:

- Plagi o massa presència de citacions literals llargues.
- Ometre els terminis marcats per al compliment de les tasques de l'assignatura.
- Registrar-se i editar només a final de curs.
- No participar a les pàgines de discussió.

Avaluació de l'assaig reflexiu:

El document de reflexió es pot avaluar segons el rigor i la profunditat amb què l'alumne reflexiona sobre la seva experiència, així com també el nombre i el detall de factors que valora. Així mateix, el document també s'utilitza com una lent per avaluar el seu projecte final.

ANÀLISI CRÍTICA D'ARTICLES EXISTENTS
CORRECCIÓ D'ESTIL
AFEGIR REFERÈNCIES O CONTINGUT
MULTIMÈDIA (FOTOS, IL·LUSTRACIONS, VÍDEOS)
AMPLIAR ARTICLES
CREAR ARTICLES

Professors

Cullen J. Chandler i Alison S. Gregory
Associate professor/Director of Library Services
Department of History/Snowden Library
Lycoming College
EUA

Nom del curs

El sorgiment de l'islam

Àmbit de coneixement

Història

Nivell del curs

Estudiants de grau de cursos avançats

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura
Alfabetització digital
Pensament crític i competències per a la recerca
Col·laboració
Treballar amb *wiki*: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Obligatòria

Individual o en grups

En grups

Versió lingüística de Viquipèdia

Anglesa

Període docent

2008

Nombre mitjà d'estudiants

25

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

No

Recursos

Ús de material introductor (guies, tutorials...)

Chandler, C. (2010). "Sleeping with the Enemy: Wikipedia in the College Classroom". *The History Teacher*, 43.2 (Feb. 2010), p. 247-257.

Valoració

DESCRIPCIÓ

Els estudiants s'agrupaven en parelles i el professor donava a cada grup una llista de temes a treballar entre els quals calia escollir-ne un. Aquests temes eren, o completament absents a Viquipèdia, o tenien només una entrada qualificada de *stub* (la denominació que Viquipèdia dóna a articles molt breus i sense estructura).

La primera etapa del projecte consistia a investigar el tema escollit. A continuació, calia escriure un document de 5 pàgines basat en fonts primàries i acadèmiques. Finalment (i després de l'aprovació del professor), els estudiants creaven un nou article de Viquipèdia o inserien la seva recerca en un article existent, seguint les normes i criteris de Viquipèdia.

AVALUACIÓ

Hi havia tres exercicis preliminars que cada parella d'estudiants havia de completar per a assolir la competència tècnica que requereix l'edició a Viquipèdia. Els estudiants també havien de sotmetre a revisió del professor els esborranys dels seus articles. Al final del semestre, cada grup feia una presentació dels resultats davant la classe i es debatia àmpliament sobre l'experiència.

VALORACIÓ

«Considero que l'experiència va ser un èxit i que vam assolir els objectius principals d'aprenentatge que havíem proposat.»

Fitxa 13

ANÀLISI CRÍTICA D'ARTICLES EXISTENTS
CORRECCIÓ D'ESTIL
AFEGIR REFERÈNCIES O CONTINGUT
MULTIMÈDIA (FOTOS, IL·LUSTRACIONS, VÍDEOS)
AMPLIAR ARTICLES
CREAR ARTICLES

Professor

Erik Herzog
Professor
Departament de Biologia
Universitat de Washington
EUA

Nom del curs

Rellotges biològics

Àmbit de coneixement

Biologia

Nivell del curs

Estudiants de grau de cursos avançats

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura
Alfabetització digital
Pensament crític i competències per a la recerca
Col·laboració
Treballar amb *wiki*: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Obligatòria

Individual o en grups

Ambdós

Versió lingüística de Viquipèdia

Anglesa

Període docent

2010 - 2014

Nombre mitjà d'estudiants

55

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

No

Recursos

http://www.nslc.wustl.edu/courses/Bio4030/wikipedia_project.html

Suport d'un Ambaixador Viquipèdia en línia i de tutoria per part d'usuaris avançats.

Ús de material introductor (guies, tutorials...)

Chiang, CD et al. (2012). "Learning chronobiology by improving Wikipedia". *Biol Rhythms*, 27 (4): p. 333-6.

Valoració

DESCRIPCIÓ

Aquest projecte pretén que els estudiants identifiquin llocs *wiki* que necessitin actualitzar o modificar el seu contingut, i distribuir la seva informació al món. Després de fer un exercici de recerca, els alumnes voten una llista de 15 llocs *wiki* i aquests es reparteixen entre grups de 3-4 estudiants.

AVALUACIÓ

EXACTITUD CIENTÍFICA (15 pts.). Haver dut a terme almenys dos dels següents ítems:

1. Correcció de fets incorrectes.
2. Identificar errors o malentesos comuns.
3. Esclarir frases confuses.
4. Afegir (actualitzant) coneixement.
5. Fer que una definició deixi de ser ambigua.
6. Proporcionar context històric.

QUALITAT DE L'ORGANITZACIÓ (10 pts.). Haver dut a terme almenys dos dels següents ítems:

1. Organitzar els temes de manera lògica.
2. Corregir tipografies i errors gramaticals.
3. Ser clar i concís, i complir amb el manual d'estil de Viquipèdia.
4. Incloure enllaços cap a o des d'altres articles rellevants de Viquipèdia (*hiperenllaçar*).
5. Incloure enllaços a fonts externes fiables i rellevants.

QUALITAT DE LES CITACIONS (15 pts.)

Els alumnes són recompensats per proporcionar almenys 3 citacions que segueixin els criteris *wiki* per a les citacions/referències científiques. Es poden considerar fonts de diferents tipus i es recomana prioritzar fonts que siguin més habitualment emprades o que tinguin major impacte.

BONUS (10 pts.)

Es donarà una bonificació per un esforç o una originalitat especial, en base a l'avaluació global del resultat final del treball de cada estudiant. Una bona manera d'assolir aquesta puntuació extra és superar els mínims esmentats més amunt i tenir sempre present els criteris de Viquipèdia per a un article de qualitat.

VALORACIÓ

«Els estudiants van valorar positivament l'experiència d'aprenentatge. Tot i així, ens vam trobar que els editors de Viquipèdia, de vegades, tenen objectius que no s'alineen amb els objectius educatius del nostre projecte.»

Fitxa 14

AMPLIAR ARTICLES

CREAR ARTICLES

Professor

Michael Mandiberg

Associate professor

Media Culture, Division of Humanities and Social Sciences

College of Staten Island

EUA

Nom del curs

History of Design and Digital Media

Àmbit de coneixement

Disseny i mitjans de comunicació digitals

Nivell del curs

Estudiants de grau de nivells avançats

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura
Alfabetització digital
Pensament crític i competències per a la recerca
Col·laboració
Treballar amb *wiki*: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Obligatòria

Individual o en grups

Individual

Versió lingüística de Viquipèdia

Anglesa

Període docent

2011 - 2014

Nombre mitjà d'estudiants

30

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

Si: "United States Education Program"

Recursos

[http://en.wikipedia.org/wiki/Education_Program:College_of_Staten_Island/History_of_Design_and_Digital_Media_\(Fall_2013\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Education_Program:College_of_Staten_Island/History_of_Design_and_Digital_Media_(Fall_2013))

Suport d'Ambaixador Viquipèdia en línia i de *Research Librarian*

Ús de material introductor i (guies, tutorials...)

Valoració

DESCRIPCIÓ

L'exercici principal consisteix en la redacció o millora d'un article a Viquipèdia. L'alumne ha de fer una primera recerca per tal d'escollir un tema relacionat amb els continguts de l'assignatura que estigui poc desenvolupat, i decidir si vol ampliar un article existent a Viquipèdia o crear-ne un de nou.

Mentre el projecte estigui actiu, cada alumne haurà de monitoritzar els comentaris i edicions del seu article, així com col·laborar amb la resta d'alumnes en la lectura i revisió dels seus treballs.

També es demana la redacció d'un assaig reflexiu breu (2-5 pàg.) sobre les experiències viscudes durant el curs.

AVALUACIÓ

L'exercici es puntua sobre 50 punts: 25 punts es guanyen en el *work-in-progress* del curs, incloent esborranys i propostes. I 25 punts corresponen a l'avaluació de l'article final.

Es donaran fins a 25 punts de bonificació si l'article assoleix un reconeixement de qualitat més enllà de la classe B i fins a un nivell de *good article* (assolir la menció d'article de qualitat queda fora de l'abast d'aquest curs).

L'assaig reflexiu s'avalua en base al rigor i la profunditat amb què l'alumne reflexiona sobre la seva experiència, així com el nombre i detall de factors que s'hi tenen en compte.

VALORACIÓ

Els estudiants es van mostrar molt motivats amb l'exercici, i van arribar a implicar-se més amb l'assignatura. També van millorar les seves habilitats per a la recerca i van ser més conscients dels problemes del plagi i del valor d'un treball de recerca ben desenvolupat.

* <http://blog.wikimedia.org/2012/01/04/design-professor-gives-students-real-world-experiences-through-wikipedia-assignment/>

3.5. Treballar amb col·laboradors

Com ja hem anat veient a les fitxes d'exemple fins ara presentades, alguns projectes compten amb l'ajuda de col·laboradors externs. En aquest sentit el gran referent és el *Wikimedia Education Program*, que ja hem presentat anteriorment. Des d'aquest programa educatiu s'ha creat la figura de l'**ambaixador de Viquipèdia**²⁶, que és un voluntari que col·labora amb professors i estudiants que estan duent pràctiques docents basades en l'edició a Viquipèdia i que els dona suport en les tasques d'edició, en la comprensió del funcionament i normes de la comunitat, en la resolució de conflictes que puguin sorgir, etc.

Més enllà de l'adscripció oficial al programa educatiu de la Fundació Wikimedia, podeu contactar amb ambaixadors de Viquipèdia, arreu del món, perquè col·laborin amb la vostra iniciativa. Ara bé, cal tenir present que el suport institucional és un factor clau d'èxit. Per tant, si us interessa aquesta col·laboració la millor opció és contactar primer amb la comunitat viquipedista de referència més propera i conèixer els recursos de què disposen en aquesta línia de col·laboració. Un capítol local de Viquipèdia us pot ajudar a articular una xarxa de col·laboració amb **ambaixadors Viquipèdia en línia**. Cal esmentar, en aquest sentit, que la Viquipèdia en català té un sistema de mentors en el qual diferents voluntaris s'ofereixen de manera específica a ajudar els novells.

Si esteu engrescats i disposeu del suport institucional necessari, podeu provar d'introduir a la vostra universitat o escola la figura de l'**ambaixador Viquipèdia de Campus**, que vindria a ser un ambaixador o voluntari vinculat a l'organització que permet estendre les pràctiques docents a diferents professors i àmbits de la institució. En aquest cas, la vostra pràctica docent quedaria inscrita en un projecte educatiu en el marc de la vostra universitat, més enllà del vostre curs o assignatura.

D'altra banda, podeu comptar amb la col·laboració d'usuaris de Viquipèdia amb més expertesa que els alumnes als quals s'adreça el curs. Per exemple, alumnes d'edicions anteriors d'un curs o d'una assignatura poden fer de tutors als alumnes d'un curs actual, i acompanyar-los així en el transcurs de l'experiència. La **tutoria d'usuaris avançats** la poden dur a terme altres professors de la vostra universitat (col·laboradors docents de la vostra assignatura, per exemple, o altres col·legues) o usuaris voluntaris que mostrin interès en el vostre projecte i hi vulguin col·laborar.

Treballar amb col·laboradors, especialment si pertanyen a l'àmbit educatiu, pot ser molt beneficiós per a assolir l'èxit en la vostra pràctica docent. Com hem comentat, ens ajuda a fer el seguiment dels treballs dels alumnes, a detectar i intervenir en possibles conflictes, o a assessorar els alumnes en les tasques d'edició. És un pont també entre els alumnes i la comunitat viquipedista, que faciliten la comprensió mútua de les diferents expectatives que alumnes i altres editors puguin tenir.

En aquest apartat també hem volgut atendre una altra mena de col·laboració entre una pràctica docent i un agent extern: la vinculació a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli. Com hem vist a les fitxes fins ara exposades, no és una opció massa habitual. De fet, dels 52 casos recollits durant la recerca del projecte Wiki4HE, només 15 han afirmat estar vinculats a un projecte educatiu més ampli. Destacarem en aquesta guia tres d'aquests casos, a mode d'exemple.

A la Fitxa 15 tenim el cas del **projecte Viquimodernisme**, del Grup de Recerca en Història de l'Art i del Disseny Contemporani, Gracmon²⁷, de la Universitat de Barcelona. Alguns membres d'aquest grup de recerca van presentar la seva experiència al seminari internacional "*Wikipedia and University: Research and Teaching Experiences*" organitzat en el marc del Projecte Wiki4HE el passat desembre de 2013 a l'IN3-UOC, de manera que podeu consultar-ne la presentació al blog del projecte de recerca²⁸.

²⁶ http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Education_program/Ambassadors

²⁷ <http://www.ub.edu/gracmon/>

²⁸ <http://oer.uoc.edu/wiki4HE/seminari-internacional/presentacions/>

El projecte Viquimodernisme és una iniciativa docent mitjançant la qual tots els membres del grup de recerca Gracmon duen a terme en les seves assignatures una pràctica docent basada en l'edició a Viquipèdia. El projecte és el resultat de la col·laboració entre el Gracmon i Amical Viquipèdia. La coordinació es fa mitjançant un *viquiprojecte* que té tres propòsits principals: (1) millorar la presència del Modernisme català a la Viquipèdia catalana, (2) millorar la transferència del coneixement universitari als continguts oberts en línia i (3) posar en pràctica nous models d'educació oberta²⁹. Actualment hi participen set membres del grup de recerca que editen continguts a Viquipèdia en cinc assignatures de la Facultat d'Història de la Universitat de Barcelona.

En segon lloc, a la Fitxa 16 podem veure una pràctica docent vinculada al projecte **ASA Wikipedia Initiative**³⁰. En aquest cas, la iniciativa sorgeix de l'Associació Americana de Sociologia, que des de 2011 fa una crida als professionals de la sociologia del sector educatiu perquè tirin endavant pràctiques docents que contribueixin a millorar els continguts de Viquipèdia de l'àmbit de la sociologia. Des del portal habilitat específicament per a la iniciativa es pot consultar informació sobre els projectes en curs, crear un compte o registrar-se a Viquipèdia, així com registrar-se per a passar a formar part de la iniciativa.

Per tant, aquest projecte respon a un compromís professional per a millorar la representació d'una disciplina acadèmica en un dels majors repositoris d'informació en obert del món. També, l'associació ASA vol promoure les pràctiques educatives en obert arreu del món. Per això la iniciativa està coordinada també amb el programa educatiu global de la Fundació Wikimedia.

Aquest exemple pot servir d'inspiració a professors que potser no estan en situació de proposar un projecte educatiu de gran abast en el si de la seva universitat, però que tanmateix poden buscar aliances amb col·legues de professió del seu àmbit acadèmic a través d'organitzacions professionals.

Finalment, la Fitxa 17 ens presenta el cas del projecte **WikiProject Medicine**³¹. Segons ens explica el professor Amin Azzam, de la Facultat de Medicina de la Universitat de Califòrnia, aquest projecte és el primer cas en què una escola de medicina, als Estats Units, crea un projecte amb el propòsit explícit d'editar continguts mèdics a Viquipèdia. Al mateix temps, el projecte s'ha associat amb Translators Without Borders (Traductors Sense Fronteres) i la iniciativa Wikipedia Zero³² per a facilitar l'accés a Viquipèdia a països en vies de desenvolupament, a través de telèfons mòbils sense càrregues econòmiques per la transmissió de dades.

²⁹ <http://ca.wikipedia.org/wiki/Viquiprojecte:Viquimodernisme>

³⁰ http://www.asanet.org/about/wiki_Initiative.cfm

³¹ http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:WikiProject_Medicine

³² http://wikimediafoundation.org/wiki/Wikipedia_Zero

Fitxa 15

AFEGIR REFERÈNCIES O CONTINGUT
MULTIMÈDIA (FOTOS, IL·LUSTRACIONS, VÍDEOS)
AMPLIAR ARTICLES
CREAR ARTICLES
ASSOLIR LA MENCIÓ D'ARTICLE DE QUALITAT

Professora

Cristina Rodríguez Samaniego
Professora
Departament d'Història de l'Art
Universitat de Barcelona
Espanya

Nom del curs

De les Arts Decoratives a la cultura del Disseny

Àmbit de coneixement

Humanitats

Nivell del curs

Estudiants de grau de primers cursos

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura
Alfabetització digital
Pensament crític i competències per a la recerca
Col·laboració
Treballar amb *wiki*: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Opcional

Individual o en grups

En grups

Versió lingüística de Viquipèdia Catalana

Període docent

2012 - 2013

Nombre mitjà d'estudiants

50

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

Si: "Viquimodernisme"

<http://ca.wikipedia.org/wiki/Viquiprojecte:Viquimodernisme>

Recursos

Suport d'un Ambaixador Viquipèdia en línia, d'Amical Viquipèdia
Ús de material introductor (guies, tutorials...)

Valoració

DESCRIPCIÓ

En termes generals, l'exercici consistia a editar continguts sobre l'Art Nouveau català a la Viquipèdia. L'estudiant podia triar entre tasques diferents (afegir referències, crear un article nou...) en funció del tema que escollís. És a dir, primer es feia una recerca per a determinar quins continguts es volien publicar (des d'informació sobre artistes a revistes o activitats culturals) i després es plantejava quin tipus de tasca d'edició era més convenient, en funció dels recursos disponibles i de la informació ja introduïda a l'enciclopèdia.

AVALUACIÓ

L'avaluació variava segons els resultats del grup. La puntuació màxima podia arribar a assolir el 40% de la nota de l'assignatura. El principal criteri d'avaluació era l'ús que s'havia fet de les fonts d'informació en història de l'art i el desenvolupament del procés de recerca.

VALORACIÓ

«L'experiència va ser molt positiva, tant per als alumnes com per als professors.»

Fitxa 16

AMPLIAR ARTICLES

CREAR ARTICLES

Professor

Erik Olin Wright

Vilas Distinguished Professor
Department of Sociology
University of Wisconsin
EUA

Nom del curs

Seminari en teories de l'estat

Àmbit de coneixement

Ciències socials

Nivell del curs

Doctorat

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura
Alfabetització digital
Pensament crític i competències per a la recerca
Col·laboració
Treballar amb *wiki*: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Obligatòria

Individual o en grups

Ambdós

Versió lingüística de Viquipèdia

Anglesa

Període docent

2011

Nombre mitjà d'estudiants

15

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

Sí: "ASA Wikipedia Initiative"

http://www.asanet.org/about/wiki_Initiative.cfm

Recursos

Suport de *Wikipedia Campus Ambassador*, *Wikipedia Online Ambassador* i tutoria d'usuaris avançats

Ús de material introductor (guies, tutorials...)

Wright, E. (2011). "A Call to Duty: ASA and the Wikipedia Initiative", a *ASA footnotes*, vol. 39, n. 9 (nov.). A:

http://www.asanet.org/footnotes/nov11/images_new/footnotes_nov11.pdf

Valoració

DESCRIPCIÓ

Els alumnes han de fer una contribució a Viquipèdia com una *spin-off* del seu exercici central de l'assignatura. Cal seguir la premissa del punt de vista neutral i diferenciar l'estil d'escriptura acadèmic de l'enciclopèdic.

Es treballa també l'aspecte col·laboratiu en la discussió i defensa de les posicions que cada alumne adopta en les seves propostes. El resultat final no cal que sigui un article sencer, sinó que pot ser una ampliació d'un article existent. En tot cas, però, es considera raonable una aportació d'entre 600 i 1.500 paraules.

A principi de curs es fan tutories i sessions introductòries per a ensenyar els principis bàsics i el funcionament del procés d'edició a Viquipèdia. El seminari compta, al llarg del semestre, amb el suport d'un ambaixador Viquipèdia de Campus que ajudarà els estudiants en el desenvolupament de les seves tasques d'edició i col·laboració.

AVALUACIÓ

L'avaluació consistia en la revisió del resultat global del treball dels alumnes, seguint com a criteri general la serietat i l'esforç dedicats a l'exercici, en comptes d'avaluar la qualitat del producte final.

VALORACIÓ

«Tinc intenció de repetir l'experiència en el futur. Els estudiants van trobar que l'exercici era productiu i molt interessant. La feina extra que els va suposar, en relació a un treball normal d'assignatura va resultar una mica problemàtic; per això, estic provant de redefinir l'exercici perquè quedi més integrat en el transcurs normal del curs.»

Fitxa 17

CORRECCIÓ D'ESTIL
AFEGIR REFERÈNCIES O CONTINGUT
MULTIMÈDIA (FOTOS, IL·LUSTRACIONS, VÍDEOS)
AMPLIAR ARTICLES
ASSOLIR LA MENCIÓ D'ARTICLE DE QUALITAT

Professor

Amin Azzam
Associate Clinical Professor
School of Medicine
University of California
EUA

Nom del curs

Expanding WikiProject Medicine

Àmbit de coneixement

Ciències de la salut

Nivell del curs

Estudiants de grau de cursos avançats

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura
Alfabetització digital
Pensament crític i competències per a la recerca
Col·laboració
Treballar amb *wiki*: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Obligatòria

Individual o en grups

Individual

Versió lingüística de Viquipèdia

Anglesa

Període docent

2013 - 2014

Nombre mitjà d'estudiants

5

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

Si: "WikiProject Medicine"

Recursos

https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:WikiProject_Medicine/UCSF_Elective_2013

Suport d'ambaixadors de Viquipèdia i dels bibliotecaris de la universitat

Ús de material introductor i (guies, tutorials...)

Valoració

DESCRIPCIÓ

L'activitat volia captar estudiants de medicina que volguessin contribuir al projecte WikiProject Medicine. Concretament, l'activitat s'adreçava a estudiants de quart de medicina i es plantejava una activitat d'un mes de durada, en una assignatura electiva, que se centrava a millorar els continguts d'articles existents.

AVALUACIÓ

No es va considerar necessari desenvolupar un sistema complex o elaborat per a avaluar l'exercici; es va donar per suposat que tots els alumnes s'implicarien i s'esforçarien a fer correctament l'activitat.

No obstant això, es requeria a cada estudiant la revisió del treball dels seus companys al llarg del curs a través de comentaris a la pàgina de discussió dels articles revisats. A més, tots els alumnes havien de realitzar entrevistes a professionals mèdics al principi i al final del semestre en què s'inscrivien a l'activitat. Al final de curs es va dur a terme un grup de discussió entre tots els participants per a valorar conjuntament l'experiència.

VALORACIÓ

«L'experiència va ser molt gratificant i els estudiants la van valorar positivament. Tot i així, degut al programa de formació dels estudiants de medicina en els últims cursos (on han de fer rotacions, pràctiques i residències), es fa molt difícil poder incloure aquesta activitat en el pla de formació.»

3.6. Èxits i dificultats

La primera conclusió que podem extreure de tota la informació recopilada sobre pràctiques docents amb Viquipèdia és que la majoria de professors en fan una valoració global positiva. S'esmenten, no obstant això, dificultats aparegudes en el transcurs dels exercicis, sobretot relacionades amb la manca d'experiència (bé per part dels professors, bé per part dels alumnes), la manca de temps (per la durada limitada que pot tenir un exercici acadèmic) i la poca planificació de l'exercici.

Com a *factors d'èxit* cal destacar:

- (1) Incloure i treballar informació general sobre les normes i el procés d'edició a Viquipèdia per tal de garantir que els estudiants podran treballar amb el mínim de coneixements i habilitats necessaris per a dur a terme les tasques plantejades.
- (2) Proporcionar informació clara i accessible sobre el funcionament de l'assignatura i l'exercici, especificant els terminis establerts per anar assolint les tasques, com s'avaluarà el treball dels alumnes, quins criteris es tindran en compte, quines dinàmiques de treball s'espera dels alumnes, etc.
- (3) Disposar d'un espai comú de col·laboració i comunicació, com un viquiprojecte vinculat a l'assignatura.
- (4) Comptar amb el suport de col·laboradors externs, com els ambaixadors de Viquipèdia o la tutoria d'usuaris avançats.
- (5) Acotar les expectatives del curs i adaptar-les de manera realista al context del professor, dels alumnes i de la matèria principal objecte d'estudi. Les dificultats tècniques i organitzatives poden impedir que s'assoleixin els estàndards de qualitat fixats per Viquipèdia, però això no ha d'impedir que l'experiència sigui satisfactòria per als estudiants.
- (6) Fer un seguiment constant de l'evolució de les contribucions i el treball dels alumnes.

Les principals *dificultats* identificades han estat:

- (1) Desavinences o perspectives diferents entre els editors viquipedistes i els alumnes. Els propòsits pedagògics de la pràctica docent i els objectius específics dels alumnes a vegades generaven conflictes amb els objectius dels editors viquipedistes. Malgrat això, aquesta interacció entre estudiants i editors constitueix un factor molt positiu i enriquidor de l'ús docent de Viquipèdia.
- (2) La realització d'aquesta mena d'exercicis suposa més temps i esforç de dedicació per part dels alumnes. En alguns casos s'han expressat queixes o reticències dels estudiants. També per als professors suposa una dedicació significativa de temps, ja sigui per a la preparació de l'exercici, com per a les tasques de seguiment i d'avaluació de les activitats.
- (3) El desconeixement de Viquipèdia pot suposar una barrera per a alguns estudiants, que es poden sentir incòmodes per la manca de privacitat dels seus treballs o per la participació de persones alienes al seu entorn acadèmic.
- (4) El desenvolupament de l'exercici és en última instància imprevisible: per molt que l'activitat estigui planificada, la intensitat del treball col·laboratiu i la complexitat de l'exercici fa que sempre hi pugui haver imprevistos, reaccions inesperades...

En la majoria de casos, però, sembla que la satisfacció dels estudiants i la millora de les seves habilitats i competències compensa els entrebancs i dificultats que hagin pogut sorgir al llarg del curs.

En relació a la valoració global de l'experiència, de la mostra de 52 casos només un cas ha valorat l'experiència amb 1, en un barem de l'1 al 5 (on l'1 representava la valoració més negativa i el 5 la més

positiva); i només un altre cas ha respost amb una valoració de 2. En canvi, el 85% de les respostes han estat d'una valoració de 4 o 5 sobre 5.

Al final d'aquest apartat posem com a exemple la Fitxa 18, que descriu el cas amb la segona valoració més negativa de la mostra. Segons explica el professor, aquest resultat s'explica per un entorn institucional poc favorable, un context sociodemogràfic dels alumnes que suposava grans dificultats (problemes de lectura i escriptura, barreres d'accés a Internet i noves tecnologies...) i una molt baixa motivació dels estudiants.

Al marge de les valoracions positives, els professors fan comentaris constructius a partir de la seva experiència que poden resultar molt útils per a preveure situacions problemàtiques. A banda dels que ja han anat apareixent a les fitxes presentades, el professor Joan Simon, de la Universitat de Barcelona, remarca especialment que dur a terme aquesta mena de pràctica docent requereix grans quantitats de temps. En aquesta línia, el professor Xavier Giró, de la Universitat Pompeu Fabra (un veterà en la realització de pràctiques docents amb Viquipèdia), comenta: «encara tinc dubtes sobre la forma d'avaluar sense generar una enorme quantitat de treball per al professor. Crec que un esquema de dues voltes ha de ser el més desitjable, però requereix molt esforç per part meva».

Per a vèncer dificultats, en David Gómez, de la UOC, comenta que «la informació prèvia per a anticipar potencials problemes, l'autoavaluació com a entrega a mig curs, el seguiment del procés i l'informe final dels estudiants han estat factors clau perquè tot anés bé». I el professor Tomás Saorín, de la Universidad de Murcia, comenta que el resultat acaba sent «irregular si l'activitat no està ben planificada, s'hi dedica temps i es tenen uns criteris d'avaluació clars».

Entre els comentaris més entusiastes podem destacar l'aportació dels professors José Miguel Tomasena i Héctor Eduardo Robleda, de la Universidad Jesuita de Guadalajara (Mèxic), que van comentar: «L'experiència ha estat summament enriquidora. Els alumnes, quan s'enfronten a situacions d'aprenentatge públiques, en les quals tenen interacció amb viquipedistes reals, experimenten l'emoció d'estar contribuint a construir recursos per a altres persones (alguns han consumit Viquipèdia, fent *copy-paste*, sense adonar-se de com funciona realment la comunitat que hi ha al darrere de tanta informació). D'altra banda, és una plataforma per a aprendre coses que suposadament haurien de saber però que en realitat desconeixen, com ara la lògica de les llicències lliures, la forma correcta de citar un article o, fins i tot, qüestions de gramàtica i sintaxi.»

Alguns professors consideren tan positiva l'experiència que s'animen a emprendre projectes de més abast, després de dur a terme una pràctica docent a nivell individual. El professor Fernando da Rosa, de la Universidad de la República (Uruguay), ens explica que està participant ara en el projecte *Wikipedia in Education*³³ -que estan desenvolupant conjuntament el Consejo de Formación en Educación (CFE) i el projecte educatiu institucional Ceibal, a Uruguai-, amb el suport del Capítulo Uruguay de la Fundación Viquipèdia.

En conclusió, és una qüestió d'equilibri, pràctica, experiència i motivació. Com diu el comentari del professor Robert Cummings: «*High risk, high reward*» (alt risc, alta recompensa).

³³ <http://eduwiki.me/Bienvenidos>

Fitxa 18

TRADUCCIÓ D'ARTICLES

CREACIÓ D'ARTICLES NOUS

Professor

Serge Bibauw

Professor auxiliar

Facultat de Filosofia, Literatura i Ciències de

l'Educació

Universitat Central d'Equador

Equador

Nom del curs

Cultura i civilització francesa

Àmbit de coneixement

Humanitats

Nivell del curs

Estudiants de grau de cursos avançats

Objectius docents

Desenvolupament competències en escriptura

Alfabetització digital

Pensament crític i competències per a la recerca

Col·laboració

Treballar amb wiki: competències tècniques i de comunicació

Activitat optativa o obligatòria

Obligatòria

Individual o en grups

En grups

Versió lingüística de Viquipèdia

Espanyola i francesa

Període docent

2011

Nombre mitjà d'estudiants

50

Pertany a un projecte educatiu amb Viquipèdia més ampli?

No

Recursos

Ús de material introductor (guies, tutorials...).

Valoració

DESCRIPCIÓ

Es demanava als alumnes la realització de 2 tasques:

(1) Com a introducció al món Viquipèdia, primer calia crear una pàgina sobre la Universitat Central de l'Equador a la Viquipèdia francesa: *Université Centrale de l'Équateur*. Es creava entre tots els alumnes, en grups: a cada grup se li va assignar una part específica de la pàgina per a crear i organitzar (\pm 8 grups de 5-6 alumnes).

(2) L'exercici principal consistia a traduir articles amb la menció de qualitat de la Viquipèdia francesa a l'espanyola.

Cada grup d'alumnes (\pm 10 grups de 5 alumnes) havia de triar una pàgina del seu interès a partir d'una llista donada d'articles de la Viquipèdia francòfona sobre alguna temàtica cultural o històrica francesa i traduir-la a l'espanyol (la seva llengua materna).

Els objectius generals eren: (a) aprofundir en un fet o tret concret de la cultura francesa; (b) millorar les habilitats de lectura en llengua francesa; (c) millorar la comprensió lectora, les habilitats en traducció i, també, l'escriptura en espanyol.

AVALUACIÓ

Ambdues tasques es van classificar tenint en compte la qualitat dels resultats obtinguts pel grup. Es van valorar els esforços i la qualitat, tant en la investigació i la lectura com en l'organització de la informació i l'escriptura.

Es va haver de penalitzar alguns estudiants que van cometre frau en el procés, tot i que els alumnes havien estat molt ben informats de les conseqüències de cometre plagi o utilitzar serveis de traducció automàtica.

VALORACIÓ

«Els resultats no van ser prou satisfactoris com per continuar amb l'experiència: la majoria dels estudiants no eren capaços de dur a terme les tasques de manera satisfactòria, sobretot pel baix nivell general d'habilitats de lectura i escriptura (tant en francès com en la seva llengua materna). La implicació dels estudiants, a més, va ser baixa.

Els treballs de traducció van resultar massa difícils degut a la complexitat i extensió dels articles de Viquipèdia escollits. També hi va haver problemes d'accés a Internet (alguns estudiants preparaven tasques a casa, sense connexió a Internet, i després ho enganxaven a la Viquipèdia descuidant els aspectes de format o aparença).

En general, doncs, la principal dificultat venia donada per l'entorn sociocultural dels estudiants i, alhora, un entorn universitari i acadèmic que no afavoria aquesta mena d'experiència. L'ús de la Viquipèdia va ser un salt gegantí en relació als exercicis que estaven acostumats a fer en altres cursos.»

3.7. Recursos

La millor manera d'introduir-se al món de les pràctiques docents amb Viquipèdia és mitjançant la informació generada per la Fundació Wikimedia i el seu Programa Educatiu (en l'edició anglesa).

- http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Education_program
- <http://outreach.wikimedia.org/wiki/Education>: Conté informació detallada per a professors, per a estudiants i per a wikipedistes. Gran volum de recursos, eines i recull de bones pràctiques.
- http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Education_program/Educators: Viquiprojecte del programa amb informació per a educadors. Enllaça també a la pàgina anterior.
- http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Education_program/Courses: Llista de cursos en actiu que es va actualitzant.
- Arxiu que conserva el llistat antic de practiques docents, abans que la informació s'integrés al Education Program de la Fundació Wikimedia:
http://web.archive.org/web/20090805193929/http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:School_and_university_projects
- Llistat de **viquiprojectes docents a la Viquipèdia** catalana.
http://ca.wikipedia.org/wiki/Categoria:Viquiprojectes_docents
- **Wikipedia: Proyectos educativos**. Informació sobre el projectes educatius a la Viquipèdia espanyola. Conté informació sobre projectes actuals i projectes anteriors, així com informació de contacte i recursos (en castellà).
http://es.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Proyectos_educativos
- *Utiliser Wikipédia en pédagogie*. Pàgina d'informació i recomanacions, en francès:
https://fr.wikipedia.org/wiki/Projet:Qu%C3%A9bec/Comit%C3%A9_Qu%C3%A9bec/Colloque_TIC
- *Canada Education Program*. Llista de cursos que s'estan duent a terme actualment en l'àmbit del Canadà. Inclou informació sobre ambaixadors, formació per als alumnes, cobertura de les iniciatives a la premsa i contribucions del estudiants. En anglès:
https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Canada_Education_Program/Courses/Present
- *Wikipédia na Universidade*. Llista de cursos que s'estan duent a terme a universitats portugueses. Inclou informació sobre ambaixadors i una secció de recursos. En portuguès:
https://pt.wikipedia.org/wiki/Wikip%C3%A9dia:Wikip%C3%A9dia_na_Universidade/Cursos
- El conjunt de fitxes recopilades en el marc del projecte de recerca Wiki4HE es podran consultar com un repositori obert o **base de dades** al blog del projecte (<http://oer.uoc.edu/wiki4HE/bones-practiques/>). Això permetrà fer una consulta de la informació a partir de determinats criteris. Per exemple, es podrà fer una cerca per tipus d'activitat o per àmbit acadèmic del curs.